אריב, הבירה, pr. n. m. B'therah; 1) father of R. Judah of Netsibin. Yeb. 102a; Pes. 3b; a. fr.—2) בני ב' B'ne B., a scholarly family of Babylonian descent, much favored by Hérod. Pes. 66a. B. Mets. 85a top.

בּוֹתְנַבֵּר, v. בַּוֹתַבַנְּרָא.

תר א. ה., or הַבְּ ch. (b. h.; החב, ערה to cut, v. הוּלָה) piece, decree, allotment (בּתוֹלָה). Cant. R. to H, אריהון a. אריהון בּתִּינָיה.

יַבְתַרָּא, v. בְּתֵירָא.

m. pl.ch.=next w, Targ. Y. II Lev. XXVI, 42.

ברות בין וויים m. pl. (v. בְּבוֹר m. pl. (v. בְּבוֹר pieces of the covenant-offerings. ברות בין הבי the covenant with Abraham (Gen. XV, 17—18). Cant. R. to II, 17; a. fr.

*עורבא (רב, v. בְּבָּים to make incisions. Pa. שַּבְּּם with ביני מופף, beg persistently. Hull. 7b אוה ביני בירי בירי בירי בירי לא מבחשרין (to accept the invitation). Shebu. 30b בצורבא מרבון מברישיין בע"ה לא מבחשרין (Ms. M. ביני מרבון מברישיין בע"ה לא מבחשרין ביני (Ms. אביי של אין, with ביני אולה ביני ע. v. to Hull. l. c.; ed. diff. vers.) a scholar is urged to sit down (in court), an ignorant man is not urged. [Tb. ביני האוקמיה לע"ה (read בירי (read בירי ביני שובים אות) ביני בירי ואוקמיה ביני (read ביני בירי ואומני ביני ביני עני ביני ביני אום as to vers.]

*חברן, Targ. Job XXX, 7 בְּחָתִין Ms. Var. (ed. מָתְּחַבְּרִין), read בְּחָתִין, v. הַחָּב, v. הַחָב,

٦

ל Gimmel, the third letter of the Alphabet. It interchanges with $\Box$ and $\Box$; cmp. גשרא a. עשר, גער גער גער &c.; is related to $\Box$, as חבב, עבר יע. letter $\Box$.

גלגטרקא prosthetic in foreign words before l, v. גלגטרקא,

1, as a numeral letter, three, v. 'x.

887, v. 785.

. גאר .ע קצאוו

 of whom Israel is proud. Cant. R. to III, 10 ארבע ג' הם לארבע ג' there are four majestic rulers (in the animal kingdom) the ruler among birds &c.; Ex.R. s. 23. Hag. 13^b who is exalted (rules) over the rulers.—Y. Kidd. IV, end, 66^c. אברים ג' most slaves (when raised to power) are overbearing; Treat. Sof'rim XV, 10 נאים (corr. acc.); a. fr.—V.

783, v. 13 ch.

אל, הוואל, לנאר, (b. h.; נגאר) 1) haughtiness, pride. Y. Yoma VII, 44 מפני הגל לנאר to avoid the appearance of pride (on the Day of Atonement).—2) glory. Hag. 5b (ref. to הווא, Jer. XIII, און של וכ' (בון של וכ' מפני גאַווּחָן של וכ' (זוג גאַוּוֹחָן של וב' מפני גאַוּוֹחָן של וב' מפני באַוּוֹחָן של וב' סיפני באַוּוֹחָן של וב' סיפני באַוּוֹחָן של וב' סיפני באַוּוֹחָה של over the glory of the heavenly kingdom (the destruction of the Temple).

KĮĮKĮ, v. Kįjąž I.

אולל f. (b. h. גאל ; גְּאָלָה 1) redemption, delivery. Meg. 15a, a. fr. מביא ג' לעולם causes redemption to

•

ch. same, redemption. Targ. Y. Num. XXV,12.

ת (b. h.; גאר) majesty, pride. Sifra B'huck. Par. 2, ch. V; v. גאָה. [In the post-Talmudic period Gaon (excellency) was the title of the chiefs of the Babylonian academies.—Pl. אָאוֹנים Gaonate.]

ינר Gen. R. s. 94, v. אַגרּסָטַרָאַנָר.

ארן און, ארן f. (גאר) 1) haughtiness. Targ. Prov. VIII, 13 (Ms. ביארות).—2) loftiness. Targ. O. Ex. XV, 1; 21 Var., v. בּרוֹתָא.

ינינט v. ליאונטלא 'נאונטל.

רל, האלן (b. h.; אוא, הל, הא to rise; to be arched, caved) to rise, swell; trnsf. to be elated, proud; to be exalted, majestic. Mekh. B'shall., Shirah 2, v. infra. [Tosef. M. Kat. I, 7 הואור און.]

Pi. בְּאַכִּר וֹנְאָחָרוּ to exalt. Mekh. l. c. בְּאַרוּרוּ He (the Lord) exalted me, and I exalt him; Tanh. ib. 12 בּאַרְרָּרי ; Yalk. Ex. 242 וּגַאָּרִירין (corr. acc.). Y. Taan. III, 67^a top (ref. to Job XXIII, 29) ... לְּאַרִּרְּרִ לֹּחְשׁׁפִרלֹּן ... I (the Lord) decreed to humble them (by dearth), and thou—to raise them (Bab. ib. 23^a ווּלְּבְּרִּרְּרִי ...

Hithpa. הְחַנְאֵה, Nithpa. הַחַנְאָה to show one's self glorious, exalt one's self, be exalted; (in an evil sense) to be proud, boast, to lord it. Mekh. l. c. (ref. to Ex. XV, 1) גאָה ועחיד לחתגאות He was glorious and will be &c. Ib. מְהַנָּאָה הוא על כל המְהַנָּאָרם He exalts himself above all those who are boastful, 'שַבַּמֵה שאו״ה מתג׳ לפניו וכ׳ for that with which the nations boast themselves, becomes the means of their punishment; Tanh.I. c.—Hag. 13b, v. 783. Ib. $5^{
m b}$ ברנס המהג' וכ' an officer who lords it over the community. B. Bath. 98a המחג' בשלרת וכ' who parades the scholar's cloak. Tosef. Sot. III, 10 sq. לא נחנאר אלא וכי became haughty only in consequence of the bounties &c.; Snh. 109a. Ber. 10b הול ועתה ונתג' Ms. M. אחר שאכל ושתה ונתג' זה (ed. לאחר שנחג'; Yalk. Kings לאחר שנחג', Lev. 616 מגאה שנאה) after this man has eaten and drunk and become haughty, v. ביהג׳ לבו עליו Lev. R.s. 10 ניהג׳ לבו עליו (Ex. R. s. 37 וחה דעהו became overbearing.

אָלָן, אָאָן ch. same; to rise, grow &c. Targ. I Sam. II, 5 אָנָן (some ed. בְּאָרָן).

1) to grow high. Targ. Job VIII, 11 (h. text אַרְדְגָּאֵר).—2) to be exalted; to be proud. Targ. Ex. XV,1;21. Targ. Y. II Gen. XXXIV,31 (I גַּלְגַלָּג);

אַרוֹת pl. of. פֿרָא ווֹת pl. of. פֿרָא

7783, v. 195.

202

בְּמֵר a. בּמָר v. בּאָרם, גְּמָר a. בְּאָרָם.

m. pl. (abstract noun, v. אַאָּה; cmp. וּתְּרָים loft-iness, excellence; (in a bad sense) haughtiness. Hull. 92² (play on שׁלְּיִבֹּים (Gen. XL, 10) בכל וכ' וכל וכ' נות the three princes of excellence (influential patrons of Israel) in every generation (in Palestine under the Roman, in Babylon under the Parthian government).—Ber. 10b; Yalk. Lev. 616 (ref. to I Kings XIV, 9) אַרָּאָרָ אָלָא בַּּאָרָּךְ אַלַּא בַּּאָרָּךְ (thy body), but geekha, thy swelling or pride (applied to taking a meal before prayer), v.

לוו. (b. h.) [to cover, cmp. Job III, 4;] to ransom, redeem, protect. Pes. X, 6 אַלָּהְי וֹלְּהַי וּשִׁלְּהַי וּשִׁלְּהַי וּשִׁלְּהַי וּשִׁלְּהַי וּשִׁלְּהַי וּשִּבְּי וּשִׁלְּהַי וּשִׁלְּבְּיִי וּשִׁלְּבְּיִי וּשִׁלְּבְּיִי וּשִׁלְּבְּיִי וּשִּׁבְּיִי וּשִׁלְּבְּיִי וּשִׁלְּבְּיִי וּשִׁלְּבְּיִי וּשִׁלְּבְּיִי וּשִׁלְּבְּיִי וּשִׁלְּבְּיִי וּשִּׁלְּבְּיִי וּשִׁלְּבְּיִי וּשִׁלְּבְּיִי וּשִׁלְּבְּיִי וּשִׁלְּבְּיִי וּשִׁלְּבְּיִי וּשִּבְּיי וּשִׁבְּיי וּשִּבְּיי וּשִׁבְּיי וּשִׁבְּיי וּשִׁבְּיי וּשִׁבְּיי וּשִׁבְּיי וּשִׁבְּיי וּשִּבְּיי וּשִׁבְּיי וּשִּבְּיי וּשִׁבְּיי וּשִּבְּיי וּשִׁבְּיים וּשִׁבְּיים וּשִׁבְּיים וּשִׁבְּיים וּשִּבְּיים וּשִׁבְּיים וּשִּבְּים וּשִּבְּים וּשִׁבְּיִים וּשִׁבְּיִים וּשִּבְּיִים וּשִּבְּים וּשִּבְּים וּשִּבְּיִים וּשִׁבְּיִים וּשִּבְּיִים וּשִּבְּיִים וּשִׁבְּיִים וּשִּבְּיִים וּשִּבְּיִים וּשִׁבְּיִים וּשִבְּיִים וּשִׁבְּיִים וּשִּבְּיִים וּשִׁבְּיִים וּשִּבְּיִים וּבּיִים וּשִּבְּיִים וּשִּבְּיִּים וּשִּבּיים וּבּיִּים וּשִּבְּיים וּבּּיִים וּשִּבְּיִים וּשִּבְּיִים וּבּּיִּים וּשִּבְּיִים וּבּיִים וּבּיִּים וּשִּבּיים וּבּיִים וּשִּבּיים וּבּיִים וּבּיים וּבּיים וּשִּבְּיִים וּבּיִים וּיִּבּיים וּישִּבּיים וּבּיים וּבְּיים וּבּיים וּבּייים וּבּיים וּבּייים וּבּייים וּבּייים וּבּיים וּבּיים וּבּייים וּבּייים וּבּייים וּבּייים וּבּייי בּייים וּבּייים וּבּייים וּבּייים וּבּייים וּבּייי בּייים וּבּייים וּבּיי בּייים בּייי בּייים בּייים בּייבּייים בּייי בּיייים בּייים בּיי

לְאַל ch. same.— Part. בְּאֵל, בְּאֵל Targ. O. Num. XXXV, 12; 19; 21, a. e. בּאָל, v. בּאָל.

תלת Y. Hall. I, 57d מלר גי על אנה, v. הפלרגאפה.

גלר v. גלר, v. גלר.

גוּצֵּלְקָא .v. גאלקי.

DN3, v. Da II.

#בא to swallow. Pa. באַב to make swallow. Hull. 111a אַבְּשׁב בְּאַב make (the son of) Sh'ba swallow it (Rashi). [Ar. reads בּאַב (contr. Pa. of בּאַב סר בּאָב, cmp. Syriac בּאַב P. Sm. 761 sq.) it made (the son of) Sh. feel nauseous (which was his reason for not eating it.]

コ月, v. キュョ. コ月, v. キュョ. コ月, v. キュョ.

אל m. (b. h.; גבב convex, arched, whence 1) the exterior or upper part of a thing, a) body, esp. back (of an animal's body, usu. אוור). Gen. R. s. 8, beg. he split the double-faced body (v. רעשאר גַּבַּרִים ג' (פֿרצוף מכאר וכ' and gave it two backs, one back on this side &c. – בֶּב רָבֶּל ,בַּב מָ a swelling on the hand, on the foot. Ab. Zar. 28a; Sabb. 109a.—b) eye-brow (b. h.), the elevation around genitals &c. Nidd. 52b בנבה one hair on the lower surrounding of her genitals, opp. בכריסה, v. בָּרֶס; B. Bath. 56^b; Snh. 30^b; B. Kam. 70^b, [Rashi: chin. Nidd. 23b; Y.ib. III, 50c bot. גומרת הזקן (dimples).— *d) a low fence. Tosef. B. Mets. XI, 22 (ed. Zuck. 53).— Du. בַּבִּרִים, גַּבַּרִים Kel. XXV, 5 outsides of vessels (usu. אחוררים). Gen. R. s. 8, v. supra.—Pl. אַהוֹרִיים. Bekh. VII, 2 שנה ג' וכ׳ double back and double spine (explain. [25], Lev. XXI, 20); Nidd. 24a sq.; Hull. 60b.— Nidd. 23^b צל גַּבֵּר, על גַבר, על גַבר, ג׳ חזקן (abbr. צ"ע) on, upon, by the side of (cmp. לאל in b. h.). Hull. 3ª, a. fr. עומד על גברו standing by him, superintending. Nidd. 66a של גב הנהור by the river-side; Makhsh.I,4 (v. בַּרָּבָּ). Succ. IV, 4 ארטטבא בל (Talm. ed. 42b), v. ארסטבא. – Trnsf. on the basis, on the principle. אף על גב , v. אָרָ גּב I.—Y. Hag. II, 78b bot. על מהרת (usu. חולרן שונשו על גב הקדש (usu. על והקדש) layman's food prepared on the principles of sacred food (as though it were sacred food). Bets. II, 3 (17b); Tosef. ib. II, 7 מטבילרן מגב לגב you may (on a Holy Day) immerse vessels for the purpose of changing their use (literally: from principle to principle, from one על גב to another); expl. ibid. רצה לעשות גיתו ע"ג יה וכ' נברו ע"ג עיסתו הרי זה וכ' if one desires to work his wine press on the basis of his olive press, i. e. with vessels originally immersed for the use of the olive press, or his olive press on the basis of his dough, i. e. with vessels originally immersed to be used for kneading, he may immerse his vessels on the same day; Bets. 19a עושה גיתו עושה .... Ms. M. a. Ar. (ed. incorr. ולכדי) if one wishes to change &c., he might have done so (even without another immersion and, therefore, may re-immerse his vessels on the Holy Day because he does not thereby create a new status). — Cmp. אַנַב . — Tosef. Sabb. XII (XIII), 1; Y.ib. XIII, 14a top צ"ג הגם וכ' around, or adding to the border of a web &c.; Bab. ib. 105a צל הגס הול Hor. III, 3 אין על גַבֵּרו אלא וכ' none over him save the Lord his God.—zzz in the back, behind. Y. Keth. XII, 35b top דברים בגב (Bab. 111a בגר) there is something behind, i. e. there is a reason for it.—Cmp. 52.

באל באל ch. same; 1) back, body &c. Targ. Y. II Ex. II, 3 בינורא ג'ז river-side (Y. I בְּלֵבְּ). Targ. Job XIII, 12 בינורא בינורא a body (lump) of clay.—Hull. 47b אגבא on top, opp. מגואר inside, below. Sabb. ברערה מגואר או הירי היינורא הוה מגואר ג'דכרעא הוהיינורא היינורא היינורא הוהיינורא היינורא היינורא הוהיינורא היינורא ה

אבא v. אבָזא.

אבר .v. נבר to collect, v. גבר.

ארן, ע. ארם. יין, ע. ארם.

מַבֵּרוּת .v. בַּבּאוּת.

יעברי . v. אנבאר.

בון (עוב to arch, cave, curve; emp. עוב, און לכם to curve. *Pes. 42a bot. three things ... גוברן את הקומה Ar. (ed. יופפרן; Erub. 55b bot. ed. Sonc. גופפרן) curve the erect stature (make man's back high).

בול ch., Pa. בּבֵּב same, to rake, collect. Targ.Ex.V,7 ורגבון ed. Berl. (ed. ורגבון Regia ורגבון h. text (ששט); ib. 12 לגבבא ed. Berl. Targ. Ps. CIX, 11 (h. text רכים); a. fr. — Targ. Prov. VIII, 10 בול לכון הבי hoard ye unto yourselves knowledge. Ib. XXV,4 בול לכון הבי hoard ye unto yourselves knowledge. Ib. XXV,4 בול הביל they rake together gold (h. text הדוא בול הברא בול הברון וכי הדוא לברא בול הברא בלב כוברן וכי הדוא גברא בלב כוברן וכי הדוא גברא בלב בוברן וכי

of thorns and when he brings them, all people will run away from him; [Y. Maas. Sh. IV, 55b bot., v. NJ.].

וְּבֶבֶא

לברא ה. (preced.) rakings, v. next w. ג' דעמרא a ball of clipped wool. B. Bath. 74^a ; Snh. 110^a ; Num. R. s. 18. Ber. 9^b בין ג' דע' ודיורא between a lump of white wool &c. Ib. 8^a , v. דיויור Pl. 68^a . Gitt. 68^a .

גירְבָא, v. גִּירְבָא.

יגּוֹבֶרָאֵר, ע. אָנְבָבָאַר.

לבבן f. (בוב) rakings, small stubble, straw &c., used as fuel. Sabb. III, 1 sq., Y. ed. (Mish. a. Bab. ed. אבבן Chald.). Y. ib. III, 5° bot., Bab. ib. 36°. Kel. XVII, 1 בין בא the vessels of the bathers cease to be susceptible of levitical uncleanness, when they are so defective as to let small fuel drop out. Par. IV, 3; a. fr.

אַבַבַאָּר, עּבַבַאָּר, ע. אַבַבַאָּר, ע. אַנַבַנָאָר, ע. איבַיּאַ

기월 f., v. 월.

גבר .v. גבר.

לבו (b.h.; v. בגו; cmp. או (גאד (b.h.; to be high; to be elated. Meg. 15^a ב' מכן (Var. ב' מכן של המן) Haman is haughtier than Ahasver (he dared what Ah. did not venture); Yalk. Esth. 1056.—Sot. 5^a ביני למעלוד and Mount Sinai did not rise higher (grow proud).

Hif. דְּלְבְּרֹהַ 1) to raise, elevate; to make elated. Taan. 23a a generation which was to be humbled הגבַהְתוֹ בתפלתן hast thou lifted up through thy prayer, v. אָּשָּה.—Erub. 55a עליה כשמים אליה Ms. M. (ed. עליה ed. Sonc. מגב' עצמי כשמי; v. Rabb. D. S. a. l.; Yalk. Deut. 940 שמגרס דעחו (שמגרס אחר) who exalts his mind in himself as high as the heavens (who considers himself very wise, ed. who considers himself on account of his knowledge of it as high &c.). Ib. 13^b him who lowers himself הק״בה מֶּלְבֶּרהוֹ the Lord will raise, יכל המגביה עצמו וכל and whomsoever exalts himself, the Lord will lower; ib. 54a; Ned. 55a. Tanh. Ki Thissa 14 מְנְבֵּרְקִים פֿנִיהם lifted their faces up; a. fr.—Hall. III, המתה חלחה she lifts up (dedicates) the priest's share; v., however, בבה (בובה -2) to take up a lost object in order to take possession of it. B. Mets. 8a המגברה ימציאה לחבירו וכ׳ if one takes up an object in behalf of his neighbor; ib. 10^a; Bets. 39^b; a. fr.

Hof. הַּבְּבְּה to be raised. Sot. 47b שפלים הוּנְבָּה the low have been raised. Tanh. Ki Thissa 5; Lev. R. s. 8 הוֹ הוֹ הוֹ שׁ with the word zeh (Lev. VI, 13) has he (Aaron) been raised.—Part. במנובה אוֹ בוֹ הוֹ אַנְיבָּה בּי Y. Shebu. I, 32d bot. what means שָּׁמִה (Lev. XIII, 2) מובהה מונבהה (Sifra Thazr., Neg. ch. I הוֹבְּהַהְם, corr. acc.).

Hithpa. הְהַבְּבֵּה, Nithpa. מְהַבְּבָּה to be elated, boastful.
Tanh. Ḥuek. 1 החודל מְחַבְּבָּה והולך he beame more and more overbearing (Tanh. ed. Bub. ib.; Num. B. s. 18 מַבְּרָבָּר (Tanh. ed. Bub. ib.; Num. B. s. 18 מַבְּרָבָּר (Tanh. ed. Bub. ib.; Num. B. s. 18 מַבְּרָבְּר (Tanh. ed. Bub. ib.; Num. B. s. 18 מַבְּרָבְּר (Tanh. ed. Bub. ib.; Num. B. s. 18 מַבְּרָבְּר (Tanh. ed. Bub. ib.; Num. B. s. 18 מַבְּרָבְּר (Tanh. ed. Bub. ib.; Num. B. s. 18 מַבְּרָבְּר (Tanh. ed. Bub. ib.; Num. B. s. 18 מַבְּרְבָּר (Tanh. ed. Bub. ib.; Num. ed.

לבון, וויים ch. same, to be high, elated. Targ. Ps. CXXXI, 1.—Sabb. 67^a (כו מכל וכי אביה הוה אות art higher than all other trees. Meg. 15^a (כו מלכא ב' Ms. M. (ed. לבר) the King on high is higher than the king below. Hull. 7^b a mountain rose between them (separating them). [Y. Ter. X, 47^b bot. גביה מן ראבהריה, Tosaf. to Hull. 64^b [גמיר [אברר בר].]

Af. אַנְבֵּוֹרָה (1) to raise. Targ. II Chr. XXXIII. 14—2) to take up. Succ. 44b אַנְבְּוֹרָה וֹכֹ he took it (the festive wreath) up once as such and a second time for the willow branches thereon. B. Mets. 2b לייד הדרי אַנְבָּהְהָה they took the lost object up at the same time. Ib. 8a; a. fr.

Ithpa. אְרְפַּבּה, Ithpe אַרְבּּבָּה 1) to be high; to grow proud. Targ. Job XXXV, 5. Targ. Koh. I, 12.—2) to rise. Targ. Job XXXIX, 27; a. e.—Hull. 141^b sq. דּלָרְתְּבָּבְּרוּ that the young birds may rise (when frightened).

בּרְוּלֹבְ f. (b. h.; preced.) height, excellence; pride, haughtiness. Ber. 10^b (ref. to Ps. CXXX, 1) אין ג' לפני there must be no hight (elevated stand during prayer) before the Lord. Esth.R. to IV, 15 מָבְּ' לִב from haughtiness.—Tanh. Ki Thissa 27 בַּרְהּוּתוֹ של עולם the hight of the world, i. e. the Most High.

Ch. same. Targ. II Chr. XXXII, 26.

m. (b. h.; preced. ws.), constr. אוֹבָּוֹן 1) high, exalted, elevated &c. Sot. 5a among men ב' רואה את הַנְּי וכ' a high persou looks up to a higher one, but ignores the lower one. Gen. R. s. 22 (ref. to Ps. XXXII, 1) happy is he שהוא ג' מפשער וכ' who is higher than (who controls) his sin, and whose sin is not higher than himself; a.fr.-Snh. 5b (in Chald. diction) אבוח ערנים דור this man's (my) father was ambitious.—Fem. הבוהה. Ab. V, 19 רוח ג' haughtiness, opp. מכוכה.—Pl. גבוהים, f. הבוהות. Esth. R. to IV, 7 הושפלו the high were lowered.-Y. Shebi. VI, 36° top ערנרו ... הרו ג' my father was ambitious, v. supra.—Esp. הַּלְבוֹק the Most High. Y. Snh. VII, 25^b top; ib.c top עבורתה בעבורת בעבורת with a service peculiar to it (that idol), or with a service prescribed for the worship of the Lord; Y. Naz. VI, beg. 54° למלאכה הב' referring to a service prescribed for the worship of the Lord (but applied to an idol).—Y. Ned. I, 37^a top; Y. Naz. I, beg. 512 לשון ג' הוא it is an expression alluding to Divinity, v. לַבְּי for the Lord, on the altar. Pes. 3b אלרה לג׳ סלקא the fat-tail is offered on the altar; a. fr.-2) an abnormally tall and slim person with shaking gait. Bekh. 45b (explain. קפה Mish.) גביה ed. (Ar. גְּבַּחָת. Ib. (Ar. גְּבַּחָת).

לבל I (b.h.; לבל) [heap, mound,] 1) landmark, boundary; limit; qualification. B. Bath. 69b (ref. to Gen. XXIII, 17) אים such trees as require boundaries (small trees, are included in the sale). Ab. Zar. 24b לוקחרן מהן בהמה לקרבן this assertion (במה לקרבן) ib. 23b) must be qualified. Y. Hall. I, 57b top (ref. to Is. XXVIII, 25) אים להם לעום עוול מהם מייע בבולו של לחם מארונים מהם מארונים מהם לפרם, ... e. only these species can be called lehem.—

2) (in gen.) country, contrad. to the sanctuary (מַקרשׁ)

and Jerusalem. Keth. 24b, a. fr. קרשר הגי the sacred

gifts (T'rumah &c.) set apart and consumed outside of

the Temple and Jerusalem.—Pl. גבולרן, גבולרם. B. Bath. 56ª

עיירות העומדות על הגי border-towns.—Shek. VII, 3 נמצא

יבנ' if found outside of Jerusalem. R. Hash. 30°; a. fr.-

Targ. II Chron. X, 10. Targ. Jud. XI, 29 גבורא (ed. Vien. π . . . .). Targ. Jer. X, 6; a. fr.—Pl. גְּבוּרֶן, גְּבוּרֶן, גְּבוּרֶן, לרב". Targ. Ps. XX, 7.—Targ. I Chr. XI, 19 (Var. גּרבּל). Targ. Deut. III, 24 (Var. O. בורות, v. Berl. Targ. O. II, 50; ed. Amst. קְּבֶּרְאָן; a. fr.—Targ. O. ib. XXXIII, 29 thy mighty deeds (h. text גּיבַּרְנְתְּךָּ

גבי

שלברש m. (גבשים pile of stones. Pl. גבושים. Tosef. Ohol. XVII, 9, v. בַּבֶשׁ.

וּבַבר pr. n. pl., v. בַּבַר.

וברן אבה הבה בנבח, לבון f. (מבה בנבח) high, tall and slim. Bekh. 45b Ar., v. อุโอร 2. [In b. h.: with high forehead, bald in front.]

רבון; Pi. אַבָּוּן (v. preced. end) to shave a bald-pate. Tosef. Sabb. VI (VII), ז הְמָנַבֶּה, v. תּלְרַבָּדִרן.

بَيْدِير v. بَيْمِير.

אור (b. h. אבון f. (b. h. אבון forehead; baldness in front. Hull. 65b הַבָּא וארן לו ג' a species of locusts which occasionally appear, having no long-stretched heads (= ראשור ארוך ib.); [Ar.: a protuberance on the back, hump]. Neg. X, 10 הגל a leprous affection on the front of the head (making it bald). Ib. איזו היא ג' מן הקרקד which portion of the head is called gabbahath? From the crown sliding down forward to where the hair begins on the forehead; Sifra Thazr. Par. 5. ch. X. Tosef. Neg. IV, 11; a.fr.—2) the front or outside of cloth; the nap of new cloth, opp. הובחה. Sifral. c. ch. XV בּובַחִהוּ אלו חדשרם b'gabbaḥto (Lev. XIII, 55) means new cloths (v. Targ. O. a. l.).

אַנְטָבִילָא v. אָנָטָבִילָא.

יַבָּבָא, v. אָבָבַר.

לבר, עבב, v. גבל) to collect a bill, taxes &c.; to make one's self paid, to seize. Keth. 90a, a. fr. if a later creditor (second mortgagee) שקדם וג' מה שג' ג' collected first, what he has collected is his own. B. Mets. 13b היבה מנכסים ב״ה he may make himself paid of unmortgaged property. Keth. V, או הכל she is entitled to the whole amount; a. v. fr.—Lev. R. s. 11 the king sent a treasury officer לנבות to collect (the delinquent taxes); Gen. R. s. 42 לְּבְבֹּרֶתְה ; Tanh. Sh'mini 9. [Lev. R. l. c. ולבו אוחו , read והכו, cmp. Gen. R. l. c.] Ex. R. s. 30 מי ב' ב' 2 יהרמנו הדם וכי who collected from him (punished him for) the blood on his hand? מא ישראל גַבוּ אותו וכ׳ not the Israelites collected it, but the Gibeonites did.—Gen. R. s. 85; s. 92 end מצא ב״ח מקום לגבות וכ׳ the creditor met with a chance to collect his bill, i. e. the Lord takes this occasion to visit our sins; a. fr.—Part. pass. tollected, seized. B. Mets. הַלְּיִי counting on the Shekel contributions collected (though not yet delivered in the Temple treasury); Keth. 108^a; Y. Shek. II, beg. 46^c. Shebu. 48b, a. fr. כנ׳ דמר is considered as if collected (in the possession of the creditor); a. fr.

Nif. נגבה 1) to be collected, to be collectible. B. Mets. ו. c. על העתיד לְנֵבוֹת Y. Shek. l. c. להִינְבוֹת on what is

ע. לבובל. *ברלא II pr. n. G'bul (High-land), cmp. אַבְּבָאַ. Sot. IX, 15; Snh. 97a אנשר (ה)ג' (Ms. M. Snh., a. Cant. R. to II, אלרל 13).

וְבְּרְלָאָן, אָבְּרְרָאָן m. (v. preced.) of G'bul. Koh. R. to I, 4 רְיִינִקב ג' (ed. Wil. גבוּלָאִר h. form); Y. Hall. III, 59^a ר' גבולררא; Y. Kidd. IV, 66^a top; Y. Yeb. VIII, 9^b אַבְלָּרָא of Gabla.

אָרוֹנְתָא, Y. Ter. X, 47b, read זְבְּרְנָתָא.

אובר m. (b. h.; גבר) strong, brave, mighty; hero. Ned. 38a על ג' on a strong man; Sabb. 92a. Ab. IV, 1 ארזהו ג' who is a hero?; Tam. 32a; a. fr.—Pl. גבורים. Gen. R. s. 37 מלשחים ג' Philisteans which means giants, opp. כנסים. Sot. 42b ל לי four (Philistean) heroes; a. e.

יברר, גבור א תפר ג' חיל, גבור, Meg. 18°, v. יבור. אַבוּרָרָא, v. אַהָרִיּבּאָ.

f. (b. h.; גבר 1) superiority, strength, might. Yoma 69b זו הרא גבורתו Ms. M. (ed. גבורתו in this His strength consists (in His long-suffering). Kidd. 49b ten measures of bravery have come down into the world, nine of which the Persians have taken; Esth. R. to I, 3. Num. R. s. 10 (allud. to Koh. X, 17 a. Is. V, 22) ב' של חורה וכ' the strength (acquired by the study) of the Law consists in 'happy', the strength of wine in 'woe'; a. fr.—2) לילי Divine Majesty, the Lord. Sabb. 87a. Ib. 88b, a. fr. שפר הגל from the mouth of the Lord.—3) high age, v.infra.—Pl. גבורות ו manifestations of Divine power, wonders. Yoma l.c. ארה נבדרותרו where are the evidences of His power (that we should call Him גבור (גבור)?--2) G'buroth, the second section of the T'fillah (v. אבות), praising the powers of the Lord, also called אבות וני. Y. Ber. IV, end, 8° this is the order &c. אבות וני רכ׳ Aboth, G'buroth, and Kiddush hash-Shem (K'dushah). בי בשמרם the power of rain, a clause praising the Lord for giving rains, inserted in G'buroth. Ber. V, 2 מזכיררן של ג'י we mention 'the power of rain', i. e. insert the clause, in 'the Resurrection', contrad. to the prayer for rain (שַׁאָלַה). Taan. 2ª מאר ג׳ גש׳ וכי, why is it named G'buroth G'shamim? Ans. מפני שיורדין בגבורה because the rains come down through (God's) wonderful power (ref. to Job. V, 9-10).-3) (allusion to Ps. XC, 10) the age of eighty. M. Kat. 28a (גבורה (Ms. M. בורה) 'eighty years' is called g'buroth (g'burah). Treat. S'mahoth III, 8 מיתה של גבורה (Y. Bicc. II, 64° bot. של זקנה) a death of g'burah (at a high age); Ab. V, 21 בן שמנים לגבורה. M. Kat l. c. הגדע לגי if one has reached the age of eighty.

יָבוּרִרָא, גבוררא, Meg. 18°, v. יָבוּרָרָא. יּנְבוּרָתָא ,וֹּבוּרָתָא ,וֹּבוּרָתָא ,וֹּבוּרָתָא ,וֹּבוּרָתָא .eh.=h. הַּבוּרָתַא

yet to be collected. Peah VIII, 7 בשנים the charity fund must be collected by two persons; B. Bath. 8b; Snh. 17^b; a. fr.—2) to be collected from, be taxed. Pesik. R.

וַבָּר

s.10 לא הרו נְרְבְּרֶם וֹכֹ׳ they were not highly taxed; a. fr. Hif. מְנְבַּחָ to cause to be collected. Hall. III, 1 מְנְבַּחָם she orders the priest's gift to be collected; v., however, הַבָּה Gitt. שְּׁלְבּוּהַ את השאר help her to collect the balance. [Tosef. Sabb. VI (VII), ז מגבה, v. מגבה]— Part. pass. fem. מונבה collected fund. Tanh. Emor 18.

רְבָּבָ, אָבָן ch. same; [1) to rake, v. בְּבָּב, -2) to collect, tax. Targ. O. Deut. XXII, 19 (h. text שנש). Targ. Koh. VIII, 14; a. e.—Part. act. a. pass. לָבֶּר. Targ. Hos. VIII, 6 (some ed. incorr. לבל, v. Rashi a. l.).—B. Mets. 12b דלא נְבֵר .... מְנְּבָא נְבֵר though it cannot be collected from mortgaged, it may be collected from unencumbered property. Y. Gitt. I, end, 43^d גרורון מִרוּבֵר וכי they went down (to Babylonia) to collect debts there for friends; Y. Kidd. III, 64a לגביה (read למִילגֶב (cmp. Gitt. 14b.—B. Mets. 17b); אַבְרָא she has a right to collect (seize); a. fr.

Af. אַלְבֵּר as preced. Hif., to confiscate, fine. Targ. Am. IV, 5. Targ. Hos. VIII, 13 (some ed. מְלֶבֶּן Part. pass. Pa.).— Targ. Koh. XI, 4 לא מגבי אגר makes not (people) derive any gain.—B. Kam. 98b; Keth. 86a מַלְבֵּר בַרוֹן makes him pay. Ib. א' ביה כי וכ' made him pay the full amount, v. אַגבּוּרֶר מֵגבִּרנָן ברח we do not order collection on such a bill. [Nidd. 65b בָּרֶב , v. בָּרֶב, v. בָּרֶב,

Ithpe. אָרְבֶּר to be taxed, fined. Targ. O. Ex. XXI, 22.

ע, Y. Succ. V, 55^b bot., v. וְבְּרֵנֶר II.

אבר) collected, hoarded. Targ. Prov. VIII, 19 סרמא סגרא ג' ed. Lag., (h. text כסף נבחר) hoarded treasure; XVI, 16.—V. גֹבֶר.

Lev. XXII, 22 דג' או דנסיס Ar. (ed. differ. vers., h. text extremely tall or of stinted growth; v. לְבְּלְתָּד. [The vers. of Ar. obviously belonged to Lev. XXI, 20.]

מַנַבְרָא v. ג' גרלא, III בַּבָרָא.

m. ch.=h. מָבֹל (v. הַבָּא). Targ. Ps. CXIII, 5 (Var. בְּרִהַר, Ib. CIII, 11. [Y. Ter. X, 47b bot., v. לְּבַה.]

אָבִרְהָא, הָבִּרְהָא, pr. n. m. G'biha. Snh. 91° ed. (Ar. ברעא).—Ab. Zar. 22a.

מַבֵּאר collectorship, office of נברי) collectorship, office of מַבָּאר. Y. Dem. II, 23° top יצא מגביותו (not מגבייתו); Tosef. ib. ווו, 4 פרש מגברותו (ed. Zuck. ייתו, some ed. מּגַבַאוּתוֹ..., some as soon as he has resigned his office as (Roman) taxcollector.

ch. same. Snh. 25^b לבר כי occupied the collector's office.

m. ch.=h. [2], extremely tall. Targ. Y. II Lev.

XXI, 20 (second vers. for h. text לְּבֶּרֶע; Var. in Ar. בְּבֶּרֶע (not גברנר), v. Koh. Ar. Compl. s. v. גברנון, p. 227a); v. גברנון II, p. 227a); v. גברא.

יגבר) collector of taxes or charities, treasurer, manager. Ned. 65b when one is reduced to poverty, אינו נופל לידי ג' החלח he does not at once fall into the hands of the public almoner (but is taken care of by his friends). Y.Dem. II, 23a top; Tosef. ib. III, 4 הבר שנעשה ג' if a haber (socius, v. קבר 3) becomes a collector (publican), he is expelled from the order; a.fr.-Y.Sabb. XVI, end, 15d; Y. Yoma VIII, 45b; Y. Ned. IV, 38c הניחור let the collector collect his debt, i. e. let the divine agency do its mission. — Pl. מַבַּאִרק, נָּבָּאִרם. Tosef. B. Mets. VIII, 26 הג' וחמוכסים וכ' for tax and custom collectors it is difficult to make reparation; B. Kam. 94b. Tosef. Dem. III, אַבאָר צרקה collectors or managers of charity.—Ab. III, 16 הג' מחזררים וכ' the collectors (divine agencies of justice) go around every day; a. fr.-Chald. הַבּוֹרָרא, pl. הַבּוֹרָרן. Targ. Esth. IV, 7 (Bxt. a. oth. נַבַּאָרן). [גַּבְרָיא, v. גַּבְרָיא I.]

*גברן, לְבְרֶרן, אָברָר, הבר, גבר), saving, thrifty. Targ. Prov. XXI, 5 (h. text תרוץ).—[איז אָברָיא]. עובריא, v. אָברָיא]

ברות , read הברות.

m. (גבל) a mush of flour and water. Ber. 37b (defin. מרחה נ' a scalded mush (Ms. M. ב' מרחה (מרחה ג'), a sort of puff-pastry or trifle.

בַּבְלִּית .v. בְּבָרֹלִית.

עָּבְרָין v. יַבְּבָרָן.

וּבְּרֵן, אוֹ, בְּרֵלְ, m. ch.=(b. h. נְּבֵּן hump-backed. Targ. O. Lev. XXI, 20. Targ. Koh. VII, 13.

אוו ד. או II m. h. (v. בורן eye-brow. Nidd. 23^b הגברן Ar. (ed. הגבן כוד corr. acc.). Bekh. VII, 2 (43b) ... ארן לו גברנרן אלא ג' אחד וכי if one has no eye-brows or only one eyebrow,—this is the gibben of the Bible (Lev. XXI, 20); expl. Gem. ib. זהו מדרש או גבן this is what is deducted by interpretation from ô gibben (ib.).—Pl. בְּבִּרנִרן, בָּבִּרנִרן, גִּבְּרנִרן, ... Nidd. l. c.; Y. ib. III, 50° bot.—Bekh. l. c., v. supra. Ib. (explain. אָבֶּן, Lev.l.c.) שגְּבִרנָרו שוכברן (not שגברנרן) whose eye-brows are lying (overshadowing the eyes).

גברנר , גברנרן I ch. same; also eye-lash. Pl. גברנר, ; מברנתא. Targ. Lev. XIV, 9. Targ. Y. I, II Lev. XXI, 20 רבר וכ׳, v. preced. (h. text בָּבִרנוֹר שׁכבן, רכ׳).—Targ. Prov. VI, 4; ib. 25 לְבִינְחָא Ar. (ed. לְּבִינְחָהָא); ib. XXX, 13 (h. text (עפעפי).—B. Kam. 117a ומסרחר גברניה and his eye-lashes were over-hanging (he could not move his eye-lids). Ib. דלר לד גברנר Mss. (v. Rabb. D. S. a. l. note 3, ed. ערנר) lift my eye-lashes for me.

וֹבְּרָנָא II hump-backed, v. זְּבֶּרֹן II.

f. (b. h.; גברן) curdled milk, cheese. Ab. Zar. 34b בּרנַת בית אונייקי Bithynian cheese (prepared by gentiles), v. אוֹנְרִיקר, a.fr.—Pl. גּברנות. Ib. II, 4; a.fr.— Tosef. Zab. II, הַּבְּרַנְרַךְ Treat. Kuthim ch. II. הְּבְּרַנְרַם. Ch. גוּבְנָא.

pr. n. m. *G'bini*, name of a Temple crier. Tam. iii. 8; Yoma 20^b; Y. Succ. V, 55^b bot. מבר (corr. acc.).—2) G. ben Harson. Koh. R. to IV, 8.

*לְבְרְנְהָא, הְבְּרְנְהָא, לְבְרְנְהָא, ע. לְבְרְנְהָא, I) (the camel's) איים, Pl. גְּבְרְנָהְה Y. Sabb. V, 7b bot. (expl. מטרלטלת camel's) ווא ביפָה דריא משויא ג׳ like a ball (a cushion) to level the humps; cmp. בְּרַיְבֶּה II.

אָבְרנָא, pl. of בּרְנָתְא. אוֹ

בּברֹעָ m. (b. h.; נבע (נבע Cup. Gen. R. s. 91; Tanl . Mikkets 8; a. e.

לבועה, ובועה, ובועה, pr. n. m. G'biah (hump-backed). Gen. R. s. 61 ג'בן קוסם ג' בן קוסם אר (א. ב' בן פסיסא Ar. (ed. ג'ביקא.).

אני בערן f. (גבע hump. Gen. R. s. 61 (Alexander the Great to G'biah, v. preced.) אני משוה לך גבערה Var. (ed. אני שווה לך אינוערן) I will level thy hump.

לברות f. (b. h.; גבר) mistress, lady. Sot. 12b; Ex. B. s. ו בְּרַיְתְּעֵל O our mistress! Taan. 21b (of Palestine, opp. הבירות Babylonia). Y. Ber. III, 6c; a. e.—Pl. גְּבִירוֹת Ex. R. l. c.; Tanh. Sh'moth 3 בּרָרָת. the sons of the ladies (Leah and Rachel). V. בּבֶּרֶת.

אַרְעָּיִי f. pl. (נבשוֹ hills. Targ. Zeph. I, 10, v. אָבְיֶבֶאָ

לבבן (b. h. r.; v. בבן (to give a rounded shape, to to knead, stamp. Sabb. XXIV, 3 you may put water into the bran (on the Sabbath) אבל לא גובלין he kneads his dough. Lev. R. s. 29 ברל גבלין (Pesik. Bahod. p. 150^b בדל מון) on the fourth day He formed the dust into a mass.

Hithpa. הְתְגַּבֵל to be kneaded. Ib. אינו מִּחְגַּבֵל יפוּה is not thoroughly kneaded.

לבבל כל. 1) same. Y. Sabb. VII, 10 bot. יוּרְבָּבל כֹּל (or בְּבַבל בֹּל הַ he who kneads lime dust. Gitt. פּסְּים וּיִרְּבְּבֹל בֹּל וֹי וֹנִירְגָבוֹל בּסְּים he who kneads lime dust. Gitt. פּסְים וּיִרְּבְּבֹל בִּל him knead it with honey. Ib. דרובשא רייגרול.... Ar. (Var. v. בַּבְּבֹּל פָּל הוֹין קרטמא ווּ let him twist ... and mix (the wick) thoroughly with ashes. Gen. R. s. 34, end בַּבְּלִין לִיהוֹ וֹכֹי (of parasite worms) to grow. Ḥull. פּלְּים בַּבְּלִי וֹלְיהוֹ וֹכִי they grow out of it (originate in the body). Ib. bot. בַּבְּלָן וֹכֹי when they grew, they grew as permitted food.

Pa. בַּבָּלְ as Pe. 1).—Y. Maas. Sh. V, 56^d top ומְנַבְּלָא and to mix its blood with flax-seed. B. Mets. 69^a (prov.) בברל לחורא גברל לחורא בברל לחורה בברל לחורה מיינו mix (fodder) for an ox, mix for oxen, i. e. it is the same trouble. Ber. 40^a בברל לחורר (if he interrupted himself by saying,) 'Mix fodder for the oxen'. Sabb. 156^a.

ארבבלהן אירהבבל, אירהבבל to be kneaded. Lev. R. s. 6 אירהבבלהן the coins were kneaded with the dough.

לַבְלּא, סְבְּבְלּא pr. n., v. אָבָרָאַ.

207

was the baker for the house of Rabbi. Ib. 46° לג' ולחפלה הוא the baker for the house of Rabbi. Ib. 46° לג' ולחפלה in order to get a kneader (that observes levitical purity), for prayer (in a synagogue) and for washing hands (for a meal) one is bound to walk four mils (no more). Keth. 72° בלוני ג' חקן וכ' a certain kneader prepared for me the dough according to the law of Hallah.

ch. same, esp. one that mixes fodder. Sabb. 156a ביי בי וכי the gabbal of the house of the Nasi, v. preced.

אלבון, לבון, לבון, לבון (cmp. b. h. בון, ובּבָּל, Gabla, Gabalena, a district (and town) South or South West of Jerusalem, occupied by Edomites (v. Graetz Monatsschrift 1875, p. 61 sq.; 1880, p. 481 sq.). Targ. Y. Gen. XXXVI, 20; I Chr. I, 38 (h. text עלני לני Targ. Y. I Deut. XXXIII, 2.—Ab. Zar. 59°; Keth. 112° ארקלע לני לני לני לני 59°; Keth. 112° בַּבַּלָּן.

בללבן m. (גבל) a lump of dough taken out for forming cakes &c., a roll of dough. Y. Hall. II, beg. 59° הוא במרן ג' the priest's gift must be, in shape and substance, like a roll.—Pl. בַּלְרִילָּדְי, Ib. ג' ג'. Ib. משרדעשוז ג' ג' from the time that the dough is divided into lumps.

אָבְלִית .v. גבלות.

אַבְלֶּרָאָ m. of Gabla. v. אָבָלְאָם a. אּבָבּאָ.

קבר, 'בְּבְלַ pr. n. [Highland,] District of Gablan, Gabalena (cmp. בּבְלָא II). Sot. IX, 15 (49h); Cant. R. to II, 13 ודגל לגבלא (ms. F. איקלע לגבלא (ms. F. איקלע לגבלא (cmp. Keth. 112a איקלע לגבלא as to the envied fertility of Gabalena). V. אַבְּלַנָא.

וּבְּבֶעוֹנִר. v. בְּבַעוֹנִר, with us, v. בַּבַ ch.]

תבים m. (b. h., denom. of בו) hump-backed, or one having defective eye-brows. Bekh. VII, 2 R. Hanina .... says, the gibben of the Bible (Lev. XXI, 20) is מי שיש גבים וכ' ל, v. בו h.; oth. opin., v. s. v. גְּבִין. [Targ. Y. II extremely tall, v. בַּרָבוֹן.]

קבן, Pi. מְבֶּרְלָה (v. מְבֶּרְלָה) to form cheese. Sabb. 95° ; Tosef. ib. IX (X), וממגבן, ed. Zuck. (Var. המגברן); Y. ib. VII, 10° bot. יהמְגַּבַּן, v. יְבָּרָה,

וּרְבְנָא, ע. וּבְבַנָא.

אָבְעוֹנְרָ. v. אָבְבּנוֹנְרָ.

בסרם a. הַפְּסִרם. גְּפָּסִרם. גָּפָּסִרם.

עברו (cmp. גברים) to be arched.—Part. גברים, v. דְּבְּבּל *Af. אַבְּבֵע to waddle. Y.Dem.I,22ª top saw one mouse (which had swallowed a jewel) מַּגְבַּע וֹארוּ come in waddling.

שבר ל. (b. h.) pr. n. pl. Geba, a Samaritan town. Kel. XVII, 5 הריצי ג' leeks of G.; Y.Orl.III, 63a bot. הריצי ג' מיל בירו (corr. acc.); Tosef. Kel. B. Mets. VI, 10 הבותרם בירו בירו בירו [Tosef. Sot. XI, 14 (ref. to Zech. XIV, 10) גבע (Yalk. Zech. 585 ורמון

לבקרו f. (b. h.; נבע ה') 1) hill. Lev. R. s. 10 מברן ג' like a hill (the bullock between the two rams). Cant. R. to IV, 6 בישו שלוחיהן או he piled up their preputia; Gen.R.s. 47 העבירו בעיה בישו הבישו הב

אבער ה. (b. h.; גבע לגבע לגבע, dimin.; cmp. פֿבְרע or capsule of plants. Par. XII, 2 (of hyssop).—Pl. בְּבְעוֹלְין (Ms. M. 2) ורע פשרון בגבעולרן באבעולרן (Ms. M. 2) ורע פשרון בגבעולרן (the seed of flax in (its) capsules; עבערו ג' 11. Num. R. s. 7 עבערו ב' (when no longer good for linen). Par. XI, 7, v. בַּבָּבָי ; a. fr.

עוכאר, v. next w.

תורים m. (b. h.) Gibeonite, one not admissible as a member of the congregation of Israel, v. בירים Pesik. R. s. 26 (ref. to Jer.XXVIII, 1). Yeb.71a בירוני (Ar. ed. Koh. בבירוני , oth. ed. בבירוני (v. Rabb. D. S. to Ab. Zar. 27a בבירוני , Yalk. Gen. 81 Ms. בבירונים (v. Rabb. D. S. to Ab. Zar. 1. c. note 40).—Pl. בבירונים . Num. R. s. 8; Ex. R. s. 30; Yeb. 78b; a. fr.—Ch. בבירונים . Targ. II Sam. XXI,1; a. e.—Kidd. 70b, v. אַרְבֵירָא ; a. e.

אָבְעְרָא f. ch.=h, גּבְעָה. Targ. Jud. VII, 1; a. e.—*Pl.* גּבְעָהָא. Targ. Zeph. I, 10 (ed. Lag. גבישרא).

לבן (b. h.; v. גבב to be uppermost, prevail; to be strong. Num. B. s. 7 אָנוּשׁוּ, v. אָנוּשׁ, Sot. IX, 15

the violent prevailed. Y. Bets. II, 61° top; Tosef. Hag. II, 11; Bets. 20° בְּבְרָה בְּעָלְה the Shammaites prevailed over (outnumbered) the Hillelites; a. fr.

Pi. אָבֶר , הַבֶּר , הַבּר, לעמוד to make strong, strengthen, sustain. Lam. R. to III, 1 הְּבַרְיָר לעמוד בכולן he made me strong enough to survive all these calamities; ib. 12. Cant. R. to II, 14 בַּבְּרֶךְ לִּישׁראל (ed. Wil. בַּבְּרֶךְ לִישׁראל (fif.) sustains Israel. Ib. III, 7 בְּבָּרִרן אַת וֹכְי שׁרוּן אַת וֹכִי they (the sixty words of the priestly benediction) strengthen Israel. Mekh. B'shall., Amalek, s. 1 בּבְּרִית ישראל בים נמוּבְּרִית ישראל (uplifted) hands make Israel victorious?; a. fr.—Part. pass. בְּבִּרִּבְּרִי, v. infra.

Hif. הְלְבֵּרֵר (1) same; v. supra.—2) to grow strong. Ib. (מוֹנְבְּרֵר בַרִּיְרִת וֹכֹי (Moses' uplifted hands indicated that the Lord remembered that) Israel would in the future be strong in the Law which was to be given through his (Moses') hands, opp. להמרך; Yalk. Ex. 264.

Pa. בְּבֵּל as preced. Pi. Targ. Am. V, 9. Targ. Zech. X, 6; a. e.—Part. pass. מַלֵב growing, swelling. Targ. Is. VIII, 8.

Af. אַבְּבֶר to make strong, to cause to overpower. Targ. Is. XLI, 25.—Snh. 38° אַבְּרוּ חברא וב' let the wine get the better of the young men, i. e. give them plenty to drink, that they may become mirthful.

אנבר (b. h.; בבר (a. Lam. R. to III, 1. Kidd. 80^b (ref. to Lam. III, 39) וכר ג'על הטארו הוא (Rashi) is man master over his sins (sinless)?—2) cock. Yoma I, 8 בקריאה הג' at the time of the crowing of the cock; ih. 20^b; Y. Shek. V, 48^d bot.; Y. Succ. V, 55^c disputed meaning: man's (the cryer's) crying, or the cock's crowing, v. אָרָהַבּ.—3) (euphem.) membrum virile. Bekh. VII, 5 (44^b) ב ממל ב ממח with an abnormally large membrum.

בארון און II, אריין באר (ch. same; man. Targ. Gen. II, 24; a.v.fr.—Ber. 63^a בארון בארון בארון של where there is no man, (leader). B. Mets. 97^a (prov.) בישר וכ' for a man whom women killed there is no law or judge. Erub. 53^b, v. ארישפריא.—Men. 42^b, a. e. בונה ג' personal duty, opp. הובה ב' בי ארישפריא.

.

אַרַבָּרָאַ, ע. אַיַבָּרָאַ.

אָרַנְוֹתָא, ע. אַבַּרנָותָא

אָבוּרָתָא, v. גְּבָרוּתָא.

pr. n. (b. h.) Gabriel, name of an angel (Divine Strength). Dan. VIII, 16; a. e. Gen. R. s. 1, beg. Ex. R. s. 1. Y. Ber. I, 13a bot. מא יצווח לא לג' וכ' man in distress must not invoke Gabriel &c,; a. v. fr.

לברים f. (denom. of שַּׁרְהוֹה) cock-like. Sabb. 67^b kill this hen שקרחה לי for she crowed like a cock (a superstitious practice); (Tosef. ib. VI (VII), 5 (שׁׁקראַה בוֹכר).

לְּבֶרֶתְּה f. (b. h.)≡רְיָה Gen. R. s. 51 בּן גְּבֶרְתָּה f. (b. h.)≡בּרְהָר Gen. R. s. 51 בן גְּבַרְתָּה my mistress; a. e.

אַבָר. v. אָנֻבַרָּמָא II.

אבורה m. (denom. of בְּבוּרָה brave, hero. Sifré Deut. 305; Yalk. ib. 941 ג' (ש) a hero (who is) like thyself.

א לְבַרְתְּבְרָת f. (v. preced.) powerful, overwhelming. Num. R. s. 7 (ref. to אָלה Is. XVII, 11, v. קובר (והָר) leprosy is called a strong disease (מרג' שהרא מכה ג' מכול שהרא מכה נו is an overpowering affliction; Lev. R. s. 18 מכה ג' ומחשת an overpowering and weakening &c.

נברש to be high, piled up; denom. בָּברשׁ.

Pi. שׁבָּא to fill with piles of stones. Tosef. Oh. XVII, 9 שֹּבְּשׁוֹ בּגְבוּשׁרִם which he filled up &c.; (Oh. XVIII, 5 באבנים).

בוֹב ch. same; to heap up. Targ. Prov. VI, 8 ed. (Ms. מֹב'שׁ).

רָבְשׁוּשִׁיתָא . עַּבְשׁוּשִׁיקא.

קבירות f. (מבש) heap of stones, pile, mound. Sabb. אפר (מגבוה דיראו f. (מבש) heap of stones, pile, mound. Sabb. אפר (מגבוה דיראו למבוה וכ' even a small mound appears to him (the aged man) like the highest mountains. Y. Erub. II, 20°, opp. שהר ג' וכ' Y. Sot. VII, 21°. ... שהר ג' וכ' they put up two mounds and named them Mount Gerizim &c.

ביטרטרטן ch. same. Targ. Koh. XII, 5.—Targ. Cant. IV, 1, v. בְּלְשׁוּשִׁירְ בּא. —Pl. בְּלְשׁוּשִׁירְ m. (fr. בּאָשׁוּשִׁירָם,). Y. Snh. VII, ביל עברין ג' (Jewish) children (in Rome) made little piles &c.

ۋل

קד. n. pl. Gabbath, later name for Biblical Gibbethon, in the territory of Dan. [Cmp. as to change of Biblical names Y. Meg. I, 70° bot.] Y. Taan. IV, 69°; Ruth R. introd.; Cant. R. to I, 16 (כ"ל דער אנטרפרט וב" between G. and Antipatris there were sixty myriads of townships; Y. Meg. l. c. מגיברון, 2 במרון, 2 במרון,

אַרְבָּהָא ז. אַרְבָּהָא I.

אַרָּמְבָּאָ m. (b. h.) 1) roof. Midd. V. 3. Pes. 13^b, v. אַרְטְבָּא; a. v. fr.—Yoma 47^a עלה excelled all, v. בְּיִבָּה של בּיִּבְּי בּיִבְּי בּיִבְּי בּיִבְּי בּיִבְּי בּיִבְּי בּיִבְי בּיִבְּי בּיִבְּי בּיִבְּי בּיִבְּי בּיִבְּי בּיִבְּי בּיִבְּי בּיבְי עוֹרָה נוֹר עמרה עוֹר בּיִבְּי עמרה עמרה עמרה עמרה בּיבִי עמרה עמרה בּיבִי עמרה בּיבִי עמרה בּיבי עמרה בּיבי עמרה בּיבי עמרה בּיבי עמרה בּיבי עמרה בּיבי ביי בּיבי בּיבי בּיבי ביבי ביבי ביבי ביבי ביבי ביבי ביבי ביבי ביבי

גרגרת, v. ארגרת.

*מגמר or אבר ה. pl. (=גמא, r. גמא, r. נמאמי) stone-like peas. Hor. וגלימי Ar. (Var. Ar. a. ed. גלימי).

לגד a. גרד a. נגד.

לבן T. דובן m. (גודר) (כענדות, bitter, acrid. Ex. R. s. 5 (ref. to Num. XI, 7) מר וגר טול טול bitter and acrid. Targ. B'shall., ed. Bub. 21 גדירון (read גדירון, לבירו (מר כלע׳ Yalk. Ex. 258 בירון).—Pl. בירון, לבירון, לבירון Gen. R. s. 71 (play on Gaddi, Num. XIII, 11) [read:] גדירון מררין acrid and bitter (people); Yalk. Gen. 126 גרירון מררין ערורין, v. גדיר, v. גדיר, v. גדיר, אווי, אווי, גדיר, גדיר, גדיר, גדיר, אווי, גדירן אווי, אוויי, אווי, אווי, אווי, אווי, אווי, אווי, אווי, אווי, אוויי, אוויי, אווי, אווי, אווי, אווי, אווי, אווי, אווי, אווי, אוויי, אווי, אווי, אווי, אוויי, אוויי, אווי, אוו

הבדי (in Talm. a. Midr.) linseed. Yoma 75a (ref. to Ex. XVI, 7) ענול כניינא the manna resembled a grain by its rounded shape, and a pearl by its white color; even so it has been taught לורע וכ' the word gad (grain) is used, because the manna resembled linseed; Yalk. Ex. 261; Num. 734. Mekh. B'shall., Vayassa, 5 (ref. to Ex. l. c.) אינר יודע של מי דומה I do not know to which the comparison refers (to shape or to color); דומה it resembles (in form) linseed: but you might think &c., מול לבן, therefore 'white' is added.

בור (b. h.; גור (cmp. לוו) 1) decree, fate, esp. Gad (Fortune), a god worshipped by the Babylonians and the Jewish exiles. Snh. 63b ג' עמי מיכחב בחרב ל Gad is also one of the names of idols mentioned in the Bible.

Sabb, 67^b א"מ לשרן ע"א אלא לשרן ע"א Gad is nothing else than a designation of an idol, v. next w.—2) ארנו אנד. pr. n. Gad Yavan (Greek Fortune) near Jerusalem. Zab. I, 5 בְּבָּי וֹן מֹשׁ לְּבוֹּח (as long as it takes from G. Y. to Siloah; Tosef. ib. I, 10 בְּבִּיבְּרְיָן לְשִׁילֹה (Snh. 63^b בְּבִּיבְּרְיָן לְשִׁילֹה (corr.acc.)—[Gad Yavan is prob. the name of a pool connected with the Siloah, perh. Fount of the Virgin, v. Sm. Bible Dict. s. v. Siloam.] [Toh. VI, 6; Erub. 22^b בַּרְיִּבְּרָן ע. בַּרָיִּבְּרָּבְּרָּ

ĘT

73, X73 ch. same, luck; genius, godhead. Targ. O. Gen. XXX, 11 גֿד Y. II אֿדָא (not אֿדָא). Targ. Esth. VIII, 15 נְדָא (not אָדָא).—Gen. R. s. 71 ג' דברתא the good genius of the house. Sabb. 67b גד גַּדָּר וסרנוק לא (Ms. M. צרנוק), a charm formula supposed to mean, Be lucky, my luck, and tire not (prob. Grow, my luck &c., v. לָלֵב"). Hull. 40² to the godhead of the mountain. Ned. 56a (explain. ערסא דג' (דרגש the bed reserved for the domestic genius (bed of state). Y. Ab. Zar. I, 39d top לַנְהֵיה וֹכֹי, v. ארקליס. Gen. B. s. 65 [ביה] ארקליס by the idolatrous godhead by whom thou standest, i. e. to whom thou referrest in saying, 'Let my father rise' (Gen. XXVII, 31). Y. Sabb. XVI, end, 15d; Y. Yoma VIII, 45b; Y. Ned. IV, 38^d בּבַרָּךְ מִדְלֵּר (not בּבֹרָך) doest thou rely upon thy good luck? Koh. R. to VII, 26 מה ביש ג' וכ' how bad is this woman's (my) luck!; a. fr.—Pl. ልሚች, ערין אוחה גליא. Y. Ab. Zar. III, 43a bot. ג' קורין אוחה גליא a place called Gaddaya is cacophemistically named Gallaya (dung-hills); Tosef. ib. VI (VII), 4 גדגרא ed. Zuck. (ed. גררא, corr. acc.).

ית בּרָל pr. n. m. *Gaddai* (b. h. אַרָּב). Keth. 105°. ברבל א. א. ארבל א. א. ארבל א.

אָרֶרֶלְאָ m.=יְבְּרָרוּ, אָּדֶבְרָרוּ, אָּדֶבְרָרוּ, הְּדֶבְרִיּן, Dan.III, 2; 3.—Targ. Koh. II, 7.

تراجم بدر المالية بدر المالية المالية

אור (ערות, Y. Shek. to IV, 4 in Bab. ed. (Var. גרוגרות), v. דרוגרות.

סרורים, 'בְּרֵבְיּלְיּהָ f. pl. (cmp. אַ II) melilot, a kind of clover, v. אָבְיּקִים, Y. Erub. III, 20^d top; Y. Peah VIII, 21^a top; Erub. 28^a. Ber. 57^b.—[In later ritualistic literature our w. designates cherries, v. Löw Pfl. p. 94.]

Nosef. Ab. Zar. VI (VII), 4 ed. Zuck., v. NJ.

ברבלידא, v. גרבלידא.

גרגרות, ע. דגנרות.

T [(b. h.; cmp. גדו, אָבֶּדְי) to cut, cut off. Par. II, 2; Bekh. 44° בְּּבְּדְר let him lop off (the black tops of the horns or hoofs).—[٧. בְּּבְּר Trnsf. (cmp. בְּּבְּר to fix the price. B. Bath. 13° בּּרִר אַרְר either fix you a price for my share, or I shall do so (and buy your share); the right of settling by god o agod. Ib. אברר אַר אַבּרר בּרָכּא בּוֹרַר בּרָכּא בּוֹרַר בּרָכּא בּוֹרַר בּרָכּא בּוֹרָר בּרָכּא בּוֹרַר בּרָכּא בּוֹרַר בּרָכּא בּוֹרַר בּרָכּא בּוֹרַר בּרָכּא בּרַר בּרָכּא בּרַר בּרָכּא בּרַר בּרָכּא בּרַר בּרָכּא בּרַר בּרָכּא בּרַר בּרַכּא בּרַר בּרָכּא בּרַר בּרַכּא בּרַר בּרָכּא בּרַר בּרָכּא בּרַר בּרָכּא בּרַר בּרַכּא בּרַר בּרַכּא בּרַר בּרַכּא בּרַר בּרָכּא בּרַר בּרַכּא בּרַר בּרַכּא בּרַר בּרַכּא בּרַר בּרַכּא בּרַר בּרַר בּרַכּא בּרַר בּרַבּרַר בּרַכּא בּרַר בּר

half), but the offer to sell cannot be made (since there is no price for a free man).—Part. pass. אַרוּדּר stripped (of branches); trnsf. empty-handed. Gen. R. s. 68, beg. מלודו (Yalk. ib. 117 ג' שלודו) Isaac sent Jacob away without anything valuable.

Nif. נְגְּהַד to be cut off. Keth. 51^a כל העומד ליגְּרֶד בּר דמר Ar. (ed. גֹרְגוֹד, v. זוָבַּ).

Hithpol. הקאוניד to make incisions in one's own body. Yeb. 13b, v. או. Tanh. Sh'lah. 15; Num. R. s. 17 קבר when one buried a dead, the law says, Ye shall not &c. (Deut. XIV, 1). V. בּוֹדְרָה.

*Polel הוה same. Yeb. l.c. ליכא קרא לא הוגורדה it were so (that Deut. XIV, I meant only to forbid incisions in the body) it ought to read lo t'god'du, ye shall make no incisions.

לבר (ch. same. [Dan. IV, 11; 20.] Targ. Deut. XIV, 1 אפר׳ לביתו ליהו (ch. same. [ban. IV, 11; 20.] Targ. Deut. XIV, 1 אפר׳ לביתו ליהו (ch. a. Ms. M. (ed. לביתו) even to cut a shroud for him (the dead, on the second Holy Day); Sabb. 150^b, v. 115.

TIJII, v. 743.

תַּבְּ m. acrid, v. אַ I.

קרות (b. h.; v. למר troop, band. Pesik. R. s. 20, end ב' מלאסים ב' a troop of augels. Ber. 3^b ; Snh. 16^a לכו מלאסים go ye and stretch your hands out (for booty) as a band (of marauders). Pesik. R. l. c. מלאסי הדבלה ב' מלאסי מדרים ב' a troop of angels of destruction.—Pl, בְּרַוּרְים, Ib. Deut. R. s. 11, end. Ber. 29^b הו הם in a place where there are hords of wild beasts or robbers; Tosef. ib. III, 11 Var. ed. Zuck.

און דור pr. n. pl. G'dud. Arakh. IX, 6 (32ab); Y. Meg. I, 70^a bot. קור q. v.

بردود . ۷. بردود .

פירורוא, גדורן גדורן. ע. בירורא.

אַדְדּר. ל. (גרד), א. דְדָּד part. pass.) à tree stripped of all branches. Erub. 100^b (Ar. אָרדא, Var. אָרודא; Ms. M. גרודא, ed. Sonc. גרודא, גדורא, נרודא, ע. Rabb. D. S. a. l. note). ברודא, דמון, Targ. Is. XXXVIII, 12, v. גדודארן]

m. stripped, empty-handed, v. בָּרַד.

בּרְרִיּוֹת f. (dimin. of גּרְרִּיּוֹת) small troop. Pl. בּרְרִיּוֹת Sifra B'huck. beg. (ref. to Lev. XXVI, 31) I shall lay waste your sanctuaries מן הוֹ even of the troops (of travellers; Rashi: of pilgrims).

 Π f. (דְּבָּרָד ; cmp. Ps. LXV, 11) ruins. Pl. גְּרָדְרְּהָּוּת Erub. V, I ($52^{\rm b}$) גְּרָבְּרָהְוּת (Ms. M. omits גבוה' debris ten palms high. Cmp. גּבּרָבָּא I.

גורזקר, v. גורזקר.

תרחות, Y. Dem. I, 21^d ג' מקום שהיחה B. S. to Dem. I, 2 (ed. גרוד, prob. דיר דורה, v. בטקום גרודי דורה.

לוֹק m., אוֹק f. (b. h.; ג'ל (גרל) 1) great, distinguished; (noun) a great man, leader. Sabb. 94^b, a. fr. ג' כבוד חבריות וב' human dignity is something great, for it overrules a prohibitive law &c. Ned. 49', כלאכה וכ' labor is something great, for it honors him who pursues it.—Sot. I, 9 the ברול העולמים his superior. Gen. R. s. 100 בי ממנו the Great One of the worlds, the Lord.—Snh. 21^b בי השלם a world-renowned man (Solomon). M. Kat. 22^a ג' הדור a prominent man of his days. Y.ib.III, 82c top מי המשפחה the chief of the family; a. v. fr.-2) adult, of age, older. Yeb.II, 8 בל on the eldest brother. Ib.XIII, 11 ג׳ וקטנה if one of the brother's widows is of age, and the other a minor; a. fr. בהן גדול (abbr. כ"ג) Highpriest. Ib. IX, 1; a. fr.—Pl. גְּדוֹלָין, גְּדוֹלִים, Koh. R. to VII, 8 גדולר הדור scholars, v. supra; ג' ירושלים prominent citizens of Jerusalem.—Ab. Zar. 18a ג׳ רומר Roman dignitaries; a. fr. – Ber. 23b, a. e. נקברם (sub. נקברם) the larger functions of the body, movement of the bowels; v. ۲۰ ابر

אָרהול v. אָרהול.

תורה וג' במקום א' greatness, distinction, dignity, wealth, high position, office. Gitt. 59° א מורה וג' במקום א' במקום א

אָרוּף, אָדוּנְפַא, ע. יִקּיּוּנְפַא, ע. יִקּיּוּנְ

רַפּר, (קרב) blasphemy. Sabb. 75ª, v. אַמְגּוּשְׁהָּא 기키기, v. אַמְרּוּיִר.

קלו (repeatedly הרדן Ib. בעבר אל גל בעבר או בעבר וואר). Ib. בעבר אל בעל הליל וג' בעבר Ib. בעבר אל בעל בעל בעל בעבר וואר Gamla in Galilee, G. in Peraea. Y. R. Hash. II, 58° top הדר מכוור וג' (as stations for signalizing the New Moon) the mountains of Mikhvar and G'dor (Bab. ib. 23° הרים וכדיר וגדֶר (בַּבָּר , corr. acc., v. בְּבָּר, Y. Shebi. IX, 38° bot.

אַרוּדָא, אַרִּדְאַ a stripped tree, v. אַדוּדָאַ.

ארן דורן, דון pr. n. pl. G'durah (Gadara) near Tiberias, giving the name to a species of carob. Y. Maasr. I, beg. 48° גידודה; Y. Orl. I, 61° top גידודה; Gen. R. s. אידורא גוורא; Trick ib. 133 גידורא.

גורזקר . עדורקרי.

211

ערים, ערים, שרים pr. n. m. Gadush. Tosef. Maas. Sh. I, 14; Erub. 27^a (v. Rabb. D. s. a. l.).

*ברל I) to cut, divide, assign.

m. (b.h.) 1) kid, in gen. young animal. Hull. 113ab (ref. to Gen. XXXVIII, און ג' ערם וכ' (17) here it reads g'di izzim from which we learn that wherever g'di without any qualification is used, it includes cow and sheep. Men. XIII, 7; a. fr.—Pl. גְּרָיִם, Snh. 11^a; Tosef.ib. II, 4 מפנר הג' וכ' on account of the kids or lambs (being too young for offerings on Passover).—Y.ib. X,28b bot.; Gen. R. s. 42, a. e. ארן ג' ארן תרשום when there will be no kids (young students), there will be no wethers (leaders, scholars). Y. ib. I, 19a top ג׳ שהנחתיכי the kids (young scholars) thou hast left behind (in Palestine) have grown to be wethers; a. e.—Trnsf. the tender grain in its husks. Pesik. Asser p. 99b; Tanh. R'eh 17; Yalk. Deut. 892 (homiletic interpret. of Deut. XV, 21) אל תגרמו לר לבשל ג' וכ' do not cause me to ripen the grains in their mothers' womb (husks, so as to be blown out by the East wind).—2) the Capricorn, a sign in the Zodiac. Pesik.R.s. 20. Yalk.Ex. 418; Kings 185. [Yalk.Num. 785 הרי נכנס הזאב לגדי, v. הרי נכנס

רביר, אין אין לווי, אין בארן האירי, גיריר, איריר, גיריר, איריר, גיריר, איריר, גיריר, איריר, גיריר, גיריר,

אצל בירת ג' 11 pr. n. m. Gadya. Y. Sot. IX, 24b (Snh. 11a כירת ג'י 12 ב"רת גוויף). Tanh. Ki Thetsé 9; Pesik. Zakhor p. 25ab (דירן בן ג' 12 ב' 14 ב' 14 נגריית; Yalk. Ps. 827 (Yalk. Sam. 123 Ms. O. גוריף, v. Bub. Pesik. l. c. note 76).

X771, v. 872.

ארן, Hull. 65° ed., read בְּדְיֵּרן, v. בָּדְיָרן a. בָּדְיִרן.

דרגור , גדרגור, Ylamd. Mattoth quot. in Ar., הרר, הרר, יואב לג'י, read with Yalk. Num. 785: יכנס הזאב לג'י

(or לגדירוֹ) the wolf is coming to get his kid; cmp. Tanh. Matt. 4 משו לו המצורה while the wolf goes for the sheep, spread ye the snare for him.

להרקרון f. (קדן I Hithpa.) 1) incision in the flesh, wounding. Kidd. 35b לגין לג' (אָרְאָ אַרָּא אָרָן אַרָּא אַרָּן אַרָּא אַרָּן אַרָּא בּירִים אַרָּן בּירִים בּירִים בירים בירים בירים זוי s'ritah and g'didah are legally the same. Macc. 21a שריםה ביר וג' בכלר צ' שריםה ביר וג' בכלר מ'' שריםה ביר וג' בכלר מ'' מיינות מוואס, g'didah with an instrument.—2) cutting dates, v. ברירים.

pr. n. m. G'didim. Kidd. 66ª Judah b. G.

אָרְדְּלְּחָלְ, וְדְּדְּלְּחָ f. she-kid (ע. בְּדִיּר, Men. XIII, 7 (107b).

—Trnsf. the tender grain in the husks. Pl. בְּדְּרֹּוּת Pesik.

R. s. 25 בריגי מכשל את הג' וכ' I shall make ripe &c., v. דריגי.

אַדְרָראַ, v. בַּרָרָאַ II.

אַרָרָרָגּא, v. בַּדְרָרָרָגּא I.

תְּבְּרֵיל m. (גֹדל) growing, esp. one entering on puberty. Tosef. Mikv. VI, 10, v. גְּרֵילִים, —Pl. גָּרֵילִים, v. גָּרָילָים, I.

אבריל שנים ל, בְּרִילִּין בְּרָילִין (בְּרָילִין (בְּרִילִין (בְּרִילִין (בְּרִילִין (בְּרִילִין (בּרִילִין (בּרִילִין (בּרִילִין (בּרִילִין (בּרִילִין (בּרִילִין (בּרִילִין (בּרִילִין (בּרִילִין (בּרִיל שנים (בּרִיל שנים (בּרִיל שנים (בּרִיל שנים (בּרִיל שנים (בּרִיל שנים (בּרִיל (בּריל (בּרִיל (בּייל (בּרִיל בּרייל (בּרִיל (בּרִיל בּריל בּריליייל (בּריל בּרילייים (בּיילייים (בּיילייים (בּיילייים (בּריילייים (בּיילייים (בּיייים (בּרייים (בּיייים (בּיייים (בּיייים (בּיייים (בּיייים (בּיייים בּיייים (בּיייים בּיייים בּיייים בּיייים בּיייים בּייים בּייים בּיייים בּייים בּיייים בּיייים בּיייים בּיייים בּיייים בּייים

*בריק m. ch. (גדל) liberal, heaped measure, opp. בריק. Y. Pes. IV, end, 31° (Esth. R. to I, 4 גדיש).

אָדֶרלָ ch.=h. גָּדִיל Men. אָדָרל. Men. מּלְיניל and the fringe is twisted (without leaving loose threads). Pl. fem. גְּיִדְלֶּהָא, v. אָּדִילְהָ,

קרר בּרוֹלְירוֹן f. (נְבִּרל I) growth. יז דרך ג' the way a thing grows, in natural position. Nidd. 67a הַדִּילְהָוּם in her natural position (not pressing limbs together). Succ. 45b as the plants grow (not upside down); a. e.

שתהא ג' רוצא 1). Sifré Num. 115 שתהא ג' רוצא 1) the twisted fringe must start from the border, and the loose fringes out of the twist; Yalk. ib. 750.

לדרלן f. (גרל) plaiting, wreathing. Targ. O. Ex. XXVIII, 14; a. e. (h. text שנה).

לְּבְּרִילְ, f. (preced.) rope, chain, plat of hair, fringe. Targ. Is. V, 18.—Pl. בְּּרִילָן, הַּבְּילִאָּ, Targ. Jud. XV, 13 sq. Targ. Y. II Deut. XXII, 12. Targ. O.Ex.XXVIII, 4; 24; a. e.

לְּדְרֶּן, v. בְּּדְרֵּ, ch.—[Targ. Y. Num. XXII, 7 Ar., read

וּנְרָהוּפָא. ע. בְּרָרְפַרְן.

212

תור (א. ה. בְּרֵר; לגרי) fence, guard, precaution against trespassing the law. Y. Dem. I, 21^d כפני בְּרֵירָן (מְבֵּירָ בְּרַירָן) in order to guard it against transgressing. Gen. R. s. 79 (בְּרַיְרָן של וכ׳) thou hast broken down the guard (enactment) which the scholars have erected; a. fr.

להורים f. (preced.) fence, fortification; trnsf. guard, self-restraint. Cant. R. to IV, 12 הַבְּירַת moral restraint, v. בְּירִנוֹת Pesik. R. s. 26 saw the Temple (which the angels had set on fire) עשור לו ג'ג' של אבנים (Yalk. Jer. 300 אבנים) surrounded with stone fences (fortified).

לְרְרְרֹּוּת. f. (גרר) cutting dates, date harvest.—Pl. גּּרְירוֹת. B. Bath. 36^b (Ar. a. ed. Pes. גֹּרָר, ע. גָּרָר.

של הרילן m. (מרש) heaped, liberal measure. Esth. R. to I, 4; v. בּרָיל.

T m. (b.h.; ברש") a heap, esp. of sheaves, shock or stack of grain; [in b. h. also mound]. B. Mets. V, 7 של דבר point he may conclude a bargain with him (the early harvester) for the grain in the stack (though no price has been published as yet). Peah VI, 2. Yad. IV, 7.—Pl. בְּרִישִׁירן, בִּיִּרישֵׁירן. Gen. R.s. 51 end. B. Kam. 60^b. Pesik. Shubah p. 164^a בררוח בררוח בררוח בררוח בררוח בררוח.

בריבו, אניין, ch. same, pile; mound, Targ. Y.Ex. XXII, 5. Targ. Job V, 26.—Y. Sabb. XVI, 15^d, end, spread his cloak לא over a burning stalk.—Pl. בְּרִישִׁין. Targ. O. Ex. XXII, 5. Targ. Job XXI, 32.

של הדרט m. ch. (ביש II) staff, leader of a blind man. Lev. R. s. 22; Yalk. Koh. 972 ביהו וכי ג' ליהו וכי מותרה ההרא ... ג' ליהו וכי and the seeing man was a leader to the blind man.

אַרְעִיקְייִן f. (שֵׁבְיּ I) heaped measure. Targ. Y. Lev. XIX, 35.

ז גַּרָרָא, v. צַּדְרָרָא.

לַקְבָּן I, בְּלֵבְן (b. h.; v. בול און to be high, to grow, be large, tall. Ex. R. s. 1 שהרה גֶּבֶל שלא וכי he was extraordinarily tall for his age. Ib. שהרה בְּבֵל שלא וסי do not all children grow?—Y. Maasr. I, 49°, v. ישפוס ; a. fr. Fem. בְּבֵילִה, pl. בְּּבִילִה, Succ. 34°; a. fr.

Pi. בְּהֵל אָבָה 1) to raise (of live stock and of plants); to rear, train. Kil. VIII, ו לְּהֵל אַנְהְלְּה you are permitted to raise. Snh. אַרָּלְה שׁר Michal reared (Mirab's children). Ib.; Meg. ווּבֹי רחום וב׳ he who educates an orphan in his house. Gen. R. s. 98

they let their hair grow (in mourning). Erub. 100b מַנַבֶּלָת שער she lets her hair grow (does not cut it); a. fr.—2) to raise to dignity, make famous; to praise. Hor. 9ª (ref. to Lev. XXI, 10) whence do we know אם ארן לו שדויברן לבַּדְּלֹנֹי when he (the Highpriest) is poor, that they (the brethren) are bound to raise him (make him independent)? Ib. בַּרְלֵּהוּ משל אחרו raise him by a collection from his brethren (v. Rabb. D. S. a. l.). Esth. R. to III, 1 המה for what purpose did (the Lord) raise him? Yalk. Esth. 1053 עד הרכן גְּדְּבְלוֹ וכ׳ how high did he raise him? Fifty cubits (to the gallows); a. fr.—Y. Meg. III, end, 74° (ref. to הגדול , Neh. VIII, 6) במה גידלו wherewith did he magnify the Lord (describe His greatness)?; Yoma 69b לי בשם לב' he praised the Lord by pronouncing the tetragrammaton; Y. Ber. VII, אורלו (corr. acc.)—Part. pass. מַלּהְדֶּל well grown. Ber. 11a; a. fr.—Kidd. 49a, b, v.

Hif. הְהְרֵּיל to grow up, to become of age. Yeb. X, 9 הְּבְּרֵיל and after he is of age. Ib. XIII, 1 ער שהַגְּרֵיל until she becomes of age; a. fr.

Hithpa. לְּהְבְּבֵּל הַ, Nithpa. לְּהְבָּבֵּל to be raised to dignity. Esth. R. to III, וְהְבְּבֵּל הַאַחִי׳כ רְּחַלְּהוֹ וֹי let him first become great and then be hanged. Gen. R. s. 99, end (play on בְּבָּל הַבְּבָּל וֹצְי שׁׁׁ שִׁׁיר בְּּבְּרָה בֹי שׁׁׁ by means of cows (Pharaoh's dream) was he raised to power; a. fr.—2) to be magnified. Y. Ber. IX, 14ª top; Y. Taan. I, 64b top בּבְּל וֹכְי may Thy Name be glorified, sanctified &c.; a. e.—3) to glorify one's self, to boast, parade. Ned. 62ª; Ab. IV, 5 glorify one's self, to boast, parade them (the words of the Law) not a crown to parade therewith.—4) to grow, prosper, be nursed. Tanh. V'zoth 1; Pesik. ib. p. 199ª along with it (the health-giving tree will be nursed along with it (the health-giving tree). Tanh. B'resh. 7 הרטון הרות הווים הווים הרות הווים ה

בר בא נסיב I ch. same. Kidd. 71^b נסיב was grown up and not yet married.

 $\it Pa.$ בְּהֵל to raise, rear. Hag. $\it 4^b$ מרים מְגַּדְּלָא דרדקר מרים מוץam, the childrens' nurse.

Ithpa. אָחְאַכֵּל to be exalted. Targ. Ps. CIV, 1.

לבין II (v. preced.; cmp. מרש. [to heap up, round;] to plait, dress the hair. Kel. XVI, 7 אוֹדְלֵּי מצופות באַרייי מביני מביני מביני מביני מביני מביני מביני מביני מביני ווא. Ib. XV, 3 ווֹדְלָיוֹת משום מרי משום הדגר המשום אורגת. Ib. XV, 6 הדרלת משום אורגת she who plaits her hair (on the Sabbath). Ib. 94bbot. הדרלת משום אורגת plaiting the hair (is forbidden on the Sabbath) as an act of weaving; ib. 95a (another opin.) אי משום בונה ביני משום בונה מביני מביני מביני מביני אורגת המביני מביני מביני אורגת המביני אורגת המביני מביני מביני אורגת המביני מביני מביני אורגת המביני מביני מב

לבר ביגרול חרתי וכ' 11 ch. same. Gitt. 69° ניגרול חרתי וכ' let him twine two threads. M. Kat. 11° למי מול to weave nets; מניי מנורא למי למי מנורא to build a stove, v. preced.

Pa. בּהֵל same. Ḥag. 4^b נשריא מנדל משרא מרים מְנֵלְלָא נשריא Ms. M. (ed. מג' שרער כ' Miriam the women's hair-dresser (v. Rabb. D. S. a. l. note); Snh. 67^a; Sabb. 104^b (missing in later

editions). Succ. אונה מגוְהַלֵּי הושענא those twining the willow twigs (v. הוֹשֶׁענא).

기기, v. ١١٦٦٩.

יהרל או m. (גדל) elevation to dignity, rise. Yalk. Ps. 777, v. גרהל.

און גדל) בּדְּלֵרְרְיּ II) weaver. Y. Keth. XII, 35° bot. (Y. Kil. IX, 32° bot. (גרדרר).

הודלת, הבדלו f. (לבדלוו) hair-dresser. Kel. XV, 3 the sieve-like receptacle של גד' (Mish. ed. pl.) of the hair-dresser. Kidd. II, או שפחה גר׳ וכ׳ מיש לר בת או שפחה גר׳ וכ׳ (Y.a. Talm. ed. 49^b מגודלה, Ar. מגודלה) under the condition that I shall have a (free) girl or a hand-maid as a hairdresser, and she has none, or 'that I shall have none', and she has. Ib. 49^a מי ממש מאר גדולת מגודלת מאר מי מגודלת גרלת וכ' do you think m'guddeleth of the Mishnah means really a well-trained (girl or hand-maid)? It means a hair-dresser, when she may see, I want none to take up my words and carry them to my neighbors. יני מתניתן בת לגוֹדַלְהֵיךְ ושפחה לשמשותיך Y.ib.II, 62°bot. the Mishnah means this: a girl for thy hair-dresser (or thy governess), and a hand-maid for thy attendant. Lev. R. s. 19 'כפרים לְבֵּ׳ וְחַבּּ׳ וֹכ׳ let us win the favor of the (queen's) hair-dresser (or governess), and the hair-dresser will win the queen and the queen the king; Gen. R.

תלה (י. גדוים I) to lop off, stump.—Part. pass. בּדּרְּם, f. צבּרְּבְּים, Zeb. 62^b אמה (Y. Yoma IV, 41^c bot. בְּדּרְבָּם) a reduced cubit, v. בְּשָׁאַ [Gen.R. s. 12 אמה ג', read הַּבְּרַבְּים, אמה וֹ, Tosef. Bekh. V, 4 הַבְּרַמור אַבערורירי בְּדּרְמוּר Tosef. Bekh. V, 4 אַבערורירי בְּדּרְמוּר with stump-like fingers.

Hithpa. דרי to be cut off, lopped. Taan. 21^a ... ידי may my hands.... be stumped (through sickness).

בּרְבֵּם ch. same. Parel בּּרְבָּם.

בּרהַם, ע. בּיִדְם.

אָרָן. אָרָ (אָרָבּוֹלְ אָרָ אָרָ, אָרֹדְי, with inserted בּיר ידי, enclosure. Targ. O. Ex. XXV, 25, a. e. (ed. Berl. בְּירָבְּי, Y. בְּּוֹבְּאָ, h. text בְּירֹבְּי, Targ. Ezek. XLIII, 13; 17 (h. text בְּירֹבּי, וֹבְּילֹבְי, Ar. צְּבִּירָ, אוֹבְּילָ, אַרָּ בְּירָבְּי, when the matting has a rim (so as to be used as a receptacle for fruits). Ab. Zar. בּרְיפִבּירְ בְּירֹד ג' דְּלִישׁא made a rim of dough around the kettle. — Pl. בְּרַנְפִּירְ, בּּרְנָפִּירְ, בּרַנְפִּירְ, בּרַנְפִּירְ, בּרַנְפִּירְ, צֹּבְרַנְבִּירְ, צֹבְּרַנְבִּירְ, צֹבְּרַנְבִּירְ, Targ. I Kings VI, 28 sq. Targ. II Kings XVI, 17. V. בּרַבָּבָּי

ערבירות (b. h.; v. גדר ווגריות שבְּדְעֵּן (cut, chop, lop off.—Y. Sabb. IV, end, רמי שבְּדְעֵן רב׳ twigs which one cut off (trimming the date tree) with the intention of using them for &c. (Bab. ib. 50° גְּדִרּשָׁרַם.—Part. pass. בְּדִרּשָׁרַם, f. midr. Till. to Ps. LXXV, end קרני רשראל ג׳ the horns (power) of Israel are lopped off (checked).

Pi. בְּרַבֶּע, בְּרַבֶּע. Ib.; Midr. Sam. ch. V, end קרנות שג' the horns which the Righteous One of the world (the Lord) has lopped.

בָּדַר

Nif. נגדע to be lopped, diminished. Cant. R. to III, 7 כ גובה וכ׳ (Var. גרע, v. גרבה וכ׳) Adam's high stature was reduced. [V. גַּלַע.]

וּרַע

יל ch. same. *Targ. II Sam. X, 4 (ed. Lag. גרע). Ithpa. אַרְעַּדְּרַע to be cut, mutilated. Targ. Y. Ex. XII, 12; Num. XXXIII, 4.

(b.h.; cmp. preced.) to cut, scrape. Part. pass. בְּדִּוּק, pl. בּדוּפִּרן. Pes. 42a' מים הג' Ar., v. בְּרַפָּת... גָּרַפָּרן, v. infra. Pi. אָדָה, הַדָּה, וֹ to hollow out, scrape or chisel so as to form an enclosure or rim (cmp. גרפא, גרפא). -2) to scrape, to empty to the dregs. Kerith. 7b (explain. מֵגרֹם, Num. XV, 30, as a metaphor) as one says to his neighbor גיבי הקערה וחיסרת Ar. (ed. 'גיב'; Sifré Num. 112 לברתה מן וכ' thou hast scraped out the dish and lessened the thickness of the vessel (i. e. besides worshipping the forces of Nature to impair, so to speak, the supremacy of the Creator); he who thus explains, is of the opinion that מגדק means blaspheming the Divine Name; לא וכי מסערה ולא וכי thou hast scraped the dish clean but not impaired it (i. e. to worship natural forces without denying the Divine supremacy); he who thus explains, is of the opinion that מגרק is a worshipper of idols; [Y. Snh. VII, 25b top גרר׳ את כל וכ׳ thou hast emptied the whole dish and left nothing in it, i. e. thou hast erased the entire Law; Sifré l. c. גררתה וכ׳].—Trnsf. (cmp. ארר, אָל, בְּקב') to blaspheme (God); to revile, reproach. Kerith. I, ב הְמְלֵהֶךְ the blasphemer is also excluded from the rule (and has not to offer a sacrifice in the case of sinning through ignorance); expl. ib. 7^b, v. supra. Snh. VII, 5; a. fr. -- Num. R. s. 10 לפי שהיה מתרפם ומגדפם בנחיצה לכן מח מרחה גרופה וכ' because be (Sisera) disgraced and reviled them (the Israelites) with oppressive measures, therefore he died an ignominious death, for (the Lord) delivered him into the hands of a woman; a. fr.

בהיה ch., Pa. נדים 1) same, to blaspheme. Targ. I Kings XXI, 13; a.e.—Y. M. Kat. III, 83^b; Y. Snh. VII, 25^b top. 2) (with ב) to sneer at. Snh. 40^b; Ab. Zar. 35^a מְנַהַּתְּ בה ... '\(\bar{R}\)... sneered at the opinion.

אָבָּוֹלְ m. (v. אָבוֹלְ Pi. 1) hollowed out, whence 1) rim, border. Succ. 20^b; Ab. Zar. 76^{ab} Ar., v. בְּלָפָא.—2) (cmp. שְׁבֶּק) wing. Targ. Job XXXIX, 13. Targ. O. Deut. IV, 17 (ed. Berl. No., v. Berl. Targ. O. II, p. 50); a. e.—B. Bath. 73b רלר ג' (Rashbam דלר גדופא, Ms. O. גפא, v. Rabb. D. S.a.l. note 40) lifted (towards me) a wing.—Trnsf. bird; feather, plumage. Keth. 105b ברה ג' וכ' a bird flew on his head. Gitt. 86a בנ' דאווזא with a goose feather; Ab. Zar. 28a. Hull. 46b we put on it או דוקא a feather or some spittle.—Pl. נְּרִי) נַּרְפֵּר, נַּרְפֵּר, Targ. Job XXXVIII, 13 borders of the earth. Targ. Ex. XXXVII, 9. Targ. Y. Gen. I, 21; a. e.—B. Bath. l. c. ישמטר גרפריהו וכי whose feathers fell out on account of their fatness. Hull. 31^a we see גרדפר דמרפרמל that the rims of the cut throat stand apart (Rashi: that the plumage of the throat is cut through).

לג' אין, Y.B. Mets. IV, beg. 9^d לג', read מבקרא, as Y. Gitt. IV, 48b top; cmp. Y. Peah III, 17d bot.

בַּחִפָּר .v. בַּחַבַּר

אָרְּפָנִין, אַרְפָּנִין, m. (גרף) blasphemer.-Pl. אוֹף, גּּרְפָנִין, אַר אַ. Y. M. Kat. III, $83^{\rm b}$ יוכי הגרי וכי since the (gentile) blasphemers (of the Lord) became too numerous, they (the Israelites) ceased to rend their garments (on hearing blasphemy); Y. Snh. VII, 25^h top הגר' (corr. acc.):— Y. Yoma VII, 44° top; Cant. R. to IV, 4 של הגדי (Lev. R. s. 10 על המְנַהְפִּרם) atones for the blasphemers.

ו גַּנְהַר .v. גַּנְהַר I.

לבן (b. h.; v. לבד I) 1) to cut, esp. to harvest dates. B. Mets. 89^b (Ar. גרד, v. Rabb. D. S. a. l. note 300). $B.\,Bath.\,36^b$ ער שיגדור ג' גדירות until he has reaped three date harvests.—Y. Sabb. VII, 9c top; Bab. ib. 73b (terms equivalent to הגורד ; Y. ib. 10a ed. Krot. הגורד (corr. acc.).—Sabb. $50^{\rm a}$; $125^{\rm b}$ מענים . . . . twigs of a date tree which one cut with the intention of using . them for fuel; v. 375.—Tosef. Ber. IV, 21; a. fr.—*Part. pass. ברם ג' בציפורי cut down. Tosef. Shebi. IV, 13 ברור כרם ג' בציפורי (Var. גדול; R. S. to Shebi. VI, 4 גדול) a ruined vineyard in Zepphoris.—2) to surround with a הַבֶּר, fence in; to limit, control, ward off. B. Kam. 23a שהיה לו he ought to have fenced it in and did not do so. Tosef. M. Kat. I, 7 הוֹרָרִין אוֹתה if a city wall is broken into, we may fence it in (repair it, during the festive week).—Gen. R. s. 49 (play on haaf, Gen. XVIII, 23) אתה גובר את האף והאף לא יגברף Thou controllest the anger, but the anger does not control Thee.—Y. Ber. IX, end, 14° זָקן, v. זָקן I.—Mikv. V, 6 one may form a dam with garments (Tosef. ib. IV, 10 גרר מריא, corr. acc.). Y. Ber. III, 6° דבר שרוא גורר מן וכ' a custom which guards Israel from sin. Lev.R.s. 24 בור עצמו וכ' (Y. Yeb. II, 3^d top פורש (פורש he who guards himself against sin (restraining himself from anything unchaste) is called holy. Gen. R. s. 70 בַּרָרוּ עצמן וכי trained themselves to chastity; a. fr.—Part. pass. מדרה abstinent, chaste. Lev. R. s. 22 מרהר and he will become abstinent of his own accord. Gen. R. l. c. אנשר מזרת נדורים וכ׳ the people of the East are chaste; a. fr.—מרצה (or sub. פרצה) to fence in a breach, to remedy calamities, also to check lawlessness by preventive measures (עַּוֹרֶת.). Ber. 19^a שהַגְּדוֹר וֹכְי that Thou repair our breaches (relieve us); B. Bath. 91b.—Lev. R. s. 1 (play on Abigdor I Chr. IV, 4) הרבה גודרין וכ׳ Israel had many fencemakers (guardians against sin). Ruth. R. s. 2, a. fr.— Erub. 6a, a. e. ג' בה גדר, v. בקצה.—[Y. Erub. X, 26b] bot. בורת גודרת (Tosef. ib. XI (VII), 18 גוררת ed. Zuck., Var. גוד', v. גּרָב'.]—[Y. Sabb. XV, 15^b top וגדרתא, read רּגְדֶרַתָּה.]

Nif. נְבְּהֵר to be guarded; to guard one's self. Y. Sabb. XVII, beg. 16a כיון שנְגְּרָרוּ (ib. III, 6a top שֹנְתַגַּרָרוּ) when they had been trained (to guard against desecrating the Sabbath). Lev. R. s. 32 כל הנשים וכי all women were made chaste through her meritorious example;

Pi. ירְּהֵר to cut into. Gitt. 56^b; Lev. R.s. 20; 22; Num. R. s. 18 וניה׳ את הפרוכת and cut into the curtain (Koh. R. to V, 8; Tanḥ. Ḥuck. 1 (לְנֶד). [Tosef. Shebi. III, 20 מְבֵּהַר בחורשרן Var. (ed. Zuck. מברך) to cut into, to clear thickets, v. בחה.]

Hithpa. הַהְנָּבֶּר (it cut one'sself off from others,] to distinguish one's self, to excel; to raise one's self above others, to arrogate power, be presumptuous. Ber.17a בשם הוא אינו בְּחַבָּבֵּר וֹכֹּ שׁם as he cannot excel in my work (study), so can I not in his (field labor). Hull. 7a my predecessors have left room for me להחבבר בל החבבר להחבבר להחבבר להחבבר בל החבבר בל החב

אַדְּוֹר m. (v. נְּבֵרֵר) fence, partition. Peah II, 3. Y. ib. 16^d ג' מחובר a hedge, v. חבר. B. Kam. 23^a [read:] ונפל הג' (v. Rabb. D. S. a. l.) and the partition wall fell in; a. v. fr.—Trnsf. guard against trespassing the law, restraint, preventive measure (v. מַנְרָהוֹא). Tosef. Shebi III, 13 לא ג' שיכול לעמוד they (the scholars) erect only such a fence as can stand, i. e. enact only practicable measures (v. גַּוַב,). Snh. 21a ג' גדול גַּדְרָה וכ' Tamar erected a great guard at the time (became a warning to girls). Lev.R. s. 26 the serpent פרץ גִּדְרוֹ של עולם made a breach in the fence of the world (opened the way to lawlessness). Ib. s. 24, a. fr. ליווה guard against immorality, can ורש ג' לג' א בייר; a. fr.—Y. Pes. I, 27° bot. גריל; a. fr.—Y. a preventive rabbinical law (גּוֹרָה) be enacted as a guard for another preventive law?—Pl. גלהות. Lev. R. s. 24; a. e., v. גַּדֶרר.

אנא פּלַרָא ליח=פַּלְרָנִיח=צַּוֹרָעמָר. v. אנא פּלָרָא ליח

ן סרדן, Targ. Jud. XVI, 14 some ed., read גַּרְבִיּאין, v. בּרְבַיּאין. ערַ פּרָביי. ערַ פּרָביי. און איז אַררפוּס. ערַ פּרָביי.

של קר. n. pl. Gadesh, in Gilead. Midr. Sam. ch. XXX; XXXII (expl. דוג II Sam. XXIV, 6).

ענק"ל to heap up, to put up stacks of grain. Pes. 56°; Men. 71° ג'י לפני העומר they put the stacks of grain up before offering the Omer (v. צ'ומָר); Tosef. Pes. II (III), 19 (corr. acc.). Tosef. B. Kam. VI, 24 בְּלְיהִישׁׁיִר בֹּיִי וּבְיִי וֹנְיִי וֹנְיִי וֹנְיִי וֹנְיִי וֹנְיִי וֹנְיִי וֹנְיִי וֹנִי וֹנְיִי וֹנִי וֹנְיִי וֹנִי וֹנִי וֹנְיִי וֹנִי וֹנִי וֹנִי וֹנְיִי וֹנִי וֹנִי וֹנִי וֹנִי וֹנִי וֹנִי וֹנִי וֹנְיִי וֹנִי וֹנִי וֹנִי וֹנִי נִי לֹּא רָּבְּהִוֹשׁ וֹנִי to strike. B. Bath. V, 11 where the usage is בּיבְּהִישׁׁיִנְי to strike grain, one must not heap (even for special remuneration) &c.; a. fr.—Part. pass. בּיבְּישִׁיהְ, f. בּיבְּישִׁיהְ, brimful, overflowing, heaped. Tam. V, 4. Yoma 48ª בְּבְּישִׁיהְי עִּבְּיִי וֹנְייִ וֹנְיִי the measure of thy sin is heaped to excess.—Sabb. 153b; Tosef. ib. I, 17; Y. ib. I, 3° בּבְּישִׁי וֹנִי בְּיִשׁׁי בִּיִּשׁׁ בִּיִּשׁׁי on that day (of rabbinical enactments) they overfilled the measure (of laws).

Nif. נְגְּבְשׁ to be heaped up, to tower up. Men. IX, 5 מּוֹבֶשׁוֹת were heaped, v. גּוֹבֶשׁוֹת. Sot. 34a the waters יַנְּבְּשִׁירן ועולרן rose more and more.

Pi. בְּרְבָּשׁ same. Part. pass. בְּרְבָּשׁ, v. supra.

Hif. דְּנְרְּישׁ to pile up stacks. B. Kam. VI, 3.

בבשי ch. same. Targ. Prov. VI, 8 Ms. (ed. גבשי).

בַּרְבוּ (cmp. נְבֶּרִד הּ III מָבֶּר הּ) to lead a blind man. Lev. R. s. 22; Koh. R. to V, 8; Yalk. ib. 972; v. שָּׁרִם.

י בּיִּרִינָם, ע. בַּיִּרִנָּם. ׳

בַּבִּרקרן , גהיקן. גהיקין.

לווֹן (cmp. מות) to be bright, glad, willing. Gen. R. s. 39 [combine text of ed. with vers. of Ar. and read:] מאית שלא ג' אברהם ושמח על דבור המקום שאילו ג' ושמח על דבור המקום שאילו ג' ושמח למה לא יצא מו dif you will say, Abraham was not glad and joyful over the command of the Lord (to leave his home), for if he were so, why did he not emigrate (until he was commanded)?

Pi. גְּרְהֵיץ, Hif. גְּרְהִיץ to polish (clothes), iron, gloss. Cant. R. to IV, 11 the cloud rubbed their clothes רְבִּיְרָבְּיִלְּ and polished them; Midr. Till. to Ps. XXIII יְרַבְּיַבְּיִבְּי אָנִי כבּוּר הִיוּ בְּיִבְּי וְכֹּי (Pesik. Deut. 850; Ps. 691 כנני כבוּר הִּין בְּיִבְּי וְכֹּי (Deut. R. s. 7 כבוּר הִין בְּיִבְּי (Deut. R. s. 7 באור אור. וועלבנן 7 (עַרְיִינְכוּן (עַרְיִינְכוּן (עַרְיִינְכוּן (עַרְיִינְכוּן (עַרְיִינְכוּן (עַרְיִינְכוּן (עַרְיִינְכוּן (עַרְיִינְכוּן (עַרִייִנְכוּן (עַרִייִן עַרִּין)) is cleansed only by fire.—Part. Pu. μ , בְּיִבְּיִבְּיִן, pl. בְּיִבְּיִבְּיִב, Pes. 109a. Y. M. Kat. III, 82a bot.

Hithpa. הְּקְבֶּהֶץ to be polished. Cant. R. l. c., a. parallel, passages, v. supra.

רְבְּרֵק, Pi. פּיִבְּק, (onomatop.) to belch. Ber. 24ª. Ib. פּיבִּקק. אַרָּהָ, v. אַרָּה, v. אַרָּה,

ÈΨâ

לב, לב m. (b. h.; cmp. בל belly, body; prep. within, among. Keth. 15a; B.Kam. 44b, a. e. לגוי סחר אבן לגוי one who throws a stone into (a crowd); Yalk. Deut. 921 לגוי לנוי acc.). Keth. 111a; Kidd. 44b דברים בנו there is something in it, v. ב end.

73, 73, 73, 873, constr. 73, 873 ch. same; 1) (=h. שרב belly; innermost. Targ. Ex. XXIX, 13; a. e. Targ. Prov. XXVI, 24. Targ. O. Deut. III, 16 (h. text אווי); a. fr.—Sabb. 152b לגַרָּיה דברתא (insert ולרזול) and go home. Cant. R. to IV, 8 like the hen מנוא קשמא (read מְבּוֹא) that shakes her wings off (rising) from between the ashes (Gen. R. s. 75 beg. מן קיטמא). Cant. R. to I, 7 רומא דהוה קאים בגויה the day on which he stood, i. e. that every day; a. fr.—Pl. אַּלְּהַאָּא. Targ. Prov. XX, 27 (ed. Lag. בּּוּבְּרָה).--2) (with or without ב) among, amid; in, into. Targ. Ex. XIV, 22; a. fr.—Y. Peah VIII, 20^d bot. בן אית ליה שותפות בגוה מ out of the pot. Hull. 41° גוא לפסא, he owns a share in it. Ib. 48b קופא לניד if the head of the pin is towards the inside. Lev. R. s. 12 את מפני מלגאר בכר ... pour thou out from inside (the hole), and I shall drink from outside. B. Mets. 53b sq., v. 72 I ch. a. אחיה לגאו Pes. 110b אחיה לגאו I have come among (you). Y. Keth. XII, 35^b; Y. Kil. IX, 32^c bot. אוג ארעא וכ' in a unclean land. Y. Keth. l. c.a bot.; Y. Kil. l.c.b bot. גו בכר) גו in the bath-house. Y. Ned. IX. 41b bot. גר שמשא in the sun (in sunlight); a. v. fr.—מן גר , ברגו בול, בגלו because, in consequence of. Y. Taan. II, 65b, v. בוּךְ: Y. Ber. I, 3^b top מן גו דארנון ציבחר because they are brief.—B. Mets. 39b מרגו דמוקמרנן וכי since we have to appoint a guardian for &c. Ib. 5b, a. fr. מי רחשרד אממונא וכ' since he is suspected of wrong-doing in money matters, he is also suspected of swearing falsely; a. fr.-Hence מְּלוֹדְ, מָלֹגוֹ Miggo, 1) (=h. מְּלוֹדְ, Shebu. $45^{\rm b}$, and מַאַרָר, v. אחר a legal rule according to which a deponent's statement is accepted as true on the ground that, if he had intended to tell a lie, he might have invented one more advantageous to his case (emp. B. Bath. 31a מה לו לשקר אר בער וכ' why should he lie? If he wanted to lie, he might have said &c.). Keth. 16a ארכא מי ארכא what miggo is there in that case, i. e. what choice did she have in inventing a statement, if she intended to tell a lie? Ib. מכדי האר מ' והאר מ' וכ' since in this case there is the legal presumption of a miggo, and so is in the other, what is the difference between the one miggo and the other?; a. fr.—2) (cmp. אַבֶּב) an action declared valid because one part of it was indisputably legitimate, or because the legal status required for its legitimacy might easily have been obtained. B. Mets. 9b בער מפקר וכ' since, if he wanted, he might have declared his possession public property, in which case he would have obtained the legal status of poverty entitling him to the corner of the field (מַּאָבּה), and since (if he had resigned his property) he would have been entitled to take possession of the corner for himself, he has a right also to take possession of it in behalf of his neighbor. Ib. תרר מ׳ לא אמרינן two miggos cannot be accepted, i. e. two conditions required to make an action legitimate cannot be dispensed with. Ib. 8^a. Ned. 88^b; a. e.

בוב

אַנַרָּנָא . י. אָנַרָּאַנָא.

יולאל m. (b. h.; אוֹל m. (b. h.;)) אוֹל m. (entitled to redemption (Lev. XXV, 25 sq.); in general relation.—בהדם מי avenger of blood, nearest relation (Num. XXXV, 19 sq.). Macc. II, 7. Ib. 12a [read:] אב שהרג בנו בנו בנו עש' לו ג' הדם when a father killed a son of his, his (surviving) son becomes the avenger of blood. Tanh. Masé 11 ווימצא אוחו הגי and the avenger may meet him; Num. R. s. 23 בג' הדם הכתוב (ref. to Deut. XIX, 6) בג' הדם הכתוב 'the text means the avenger (is not punished); a.fr.-Pl. גוֹאַלִּדֹן, גּוֹאַלִּדם. B. Kam. 109a; Kidd. 21a (ref. to Num. V, 8) וכר יש אדם שארן לו ג' is there a person... without relations (heirs)?; Snh. 68^b גואל. B. Kam. l. c.^b; Snh. 69^a בידוע it is known that the minor has no heirs (offspring); a.fr.—Esp. the redeemer from captivity, also the Lord. Lev. R. s. 32 end; Cant. R. to IV, 7; Koh. R. to IV, 1 (ref. to אולבה, Zech. IV, 2) one reads הולבה (He emigrates), and one reads גוֹאַלָה (not גאולה) her Redeemer (goes at the head of Israel). Ib. ארכה ברוקא (not מאן דאמר גואלה) he who reads ביאלה means 'the Redeemer' as it says (Is. XLVII, 4), Our redeemer &c.—Pesik. S'lih. p. 166b אין בו' מלא בו' מלא . . . they will be redeemed only through a complete redeemer (ref. to גואל Is. LIX, 20 written plene). Ex. R. s. 26 beg.; a. fr.—Pl. as above. Gen. R. s. 85; Yalk.ib. 145 מדרכן ג' עומדים (not גדולים) whence will the redeemers rise (if not from Judah)? Ib. ג׳ אנר מעוברת I am going pregnant with redeemers (of Israel).

אַבְּרָלְ, v. אַבְּרָלְאַ.

בוּרב, v. בּּרַב, I. [Targ. Prov. IX, 3 Ms., v. בָּרַב H.]

תוד ה. (בבא (בבא pit; ג' אריות lions' den. Ex. R. s. 18, end הביל לרניאל מג' He rescued Daniel from the lions' den. Deut. R. s. 2; a. e.

기계, 기계, 왕길계, 기계, 왕고계, 개고기계 ch. 1) same. Dan. VI, 8; 13; 17 sq.—Targ. Ex. XXI, 33 sq. (some ed. אָבָא); Targ. Ps. XLIV, 26 (ed. Vien. בּוֹבָא); a. e.—Y. Ab. Zar. IV, 44a bot. למל לני fell into a wine pit, v. זְּחַל. — Pl. גובן, הובוא, הובר, הובי, הובי, בובין, Targ. Jer. II, 13. Targ. Gen. XXXVII, 20 ed. Berl. (בּוֹבֶ (Y. 'בּוֹבֶ).--2) (cmp. בַּבָּ אָבָּה body, trunk, untrimmed log.—Pl. גּוֹבֶר or גּוֹבֶר. B. Kam. 96° ג' דריקלא logs of a date-tree. Ib. ג' ועברינהו וכ', v. בָּשׁוֹרָא. Sabb. 109b the swallowed serpent came out of his body ל'ג in single trunks (sections of the body). M. Kat. 24^a ב' דרדקנא chin, v. בו (Rashi: the dimples of the chin).--3) back, top. Targ. Prov. IX, 3 Ms. של ג' (cmp. צל גַּב ; ed. בָּרָב, h. text מָּלֶבי (מַּפָּר *prep. (cmp. גַּבֶּר s. v. גַּבֶּר s. v. מַלָּב מּן גובר־ out of. Y. Keth. II, 35° ומן גוביהן עבר וכ' and out of these (seventeen years) he spent thirteen years suffering with tooth-ache; Y. Kil. IX, 32b ומן גובערן (corr. acc.).

בוב

אבור m. locust, v. גּובֵאר. Targ. Ex. X, 4; a. fr.—*Pl. אוֹבְרָּא. Targ. Y. II Gen. XXIII, 2 ed. pr. a. ed. Ven. (later ed. בובריא giants, Anak and his three sons, v. Gen. R. s. 58; h. text ארב"ב.

גוֹבְאָת, v. אַרְבָאָה.

[the hump-backed,] gobay, a species of edible locusts. Ber. VI,3. Sabb. 32b. Y. Taan. I, end, 64d לוברים... two calamities, drought and locusts. Ib. III, 66d (homiletic etymology) why is it called דו גבר דינא וכ'? גוברי because it collects the (fines of) judgment of the Lord.

לבו, יבוֹן, ch. same. Targ. Y. I Deut. XXVIII, 38. Targ. Ps. CV, 34. Am. VII, 1; a. e. (mostly אָבּוֹבָא; Var. גּוֹבֶא (גּוֹבֶּר, גּוֹבָא).

גוביא m. pl. inhabitants of Gobaya, v. גוביא.

ארת בארה. Targ. Y. Ex. XIII, 9 (corresp. to Men. 37^b, v. preced.). Targ. Job V, 7 (some ed. מבאה, corr. acc.).

ארביר, pr. n. Gobaya, a Babylonian place or district, (v. Graetz, Koenigr. Messene, in programme of the Rabbin. Semin., Breslau 1879). Kidd. 72°; Y. Yeb. I, 3° top; אוֹרְכִירא (corr. acc.); Y. Kidd. IV, 65°d top בּרְבַיּא — Denom. pl. הֹרְבָא הֹר (phonetic play) בּרְבַיּא (Gobeans are legally considered like Gibeonites (v. בִּרְבָא,; Y. Yeb. I. c. ג׳ טפּשאר (י. בַּרְבָּה, בַּרְבָּה, בַּרְבָּה, Ber. 17°) בונכאר לג׳ טפּשאר הביין אַנּרְבָּה, הַּרְבָּה, הַּבְּבָה, וֹנִירְאָר (corr. acc.); Y. Kidd. I. c. בּרָבָה, הַבְּבָה, הַבְּבָּה, הַבְּבָה, הַבְּבָּה, הַבְּבָה, הַבְּבָה, הַבְּבָּה, הַבְּבָּה, הַבְּבָּה, הַבְּבָּה, הַבְּשָּה, הַבְּבָּה, הַבְּבָּה, הַבְּבָּה, הַבְּבָּה, הַבְּבָּה, הַבְּבָה, הַבְּבָּה, הַבְּבָּה, הַבְּבָּה, הַבְּבָּה, הַבְּבָּה, הַבְּבּה, הַבְּבָּה, הַבְּבָּה, הַבְּבָּה, הַבְּבָּה, הַבְּבָּה, הַבְּבּבּר, הַבְּבָּה, הַבְּבְּבָּה, הַבְּבָּה, הַבְּבְּבָּה, הַבְּבָּה, הַבְּבָּה, הַבְּבָּבְּה, הַבְּבָּה, הַבְּבָּבְּה, הַבְּבָּבְּה, הַבְּבָּה, הַבְּבָּה, הַבְּבָּה, הַבְּבָּה, הַבְּבָּה, הַבְּבָּבְּה, הַבְּבּבְּה, הַבְּבָּה, הַבְּבְּבָּה, הַבְּבּבּבּה, הַבְּבָּה, הַבְּבּ

אברית m.=h. קדבר , collection. Yeb. 66^b, a.e. מדווסר wanting collection (not yet collected). B. Mets. 110^b landed property כדון דלג׳ קדיבא וכ' because it is ready to be collected from, (is seizable for debts and cannot be hidden), is considered as if collected.

*אַרְבְּרֹאָ f. (v.h.בְּאַ d) a low fence. Y. Orl. III, end, 63^b Hanan passed over the fence and tore the mixed seeds out.

אברל, v. גבל, v. גבל, border of the field, balk, ridge. Kil. III, 1 sq. Ms. M. (ed. גבלרן). Y. ib. 28° (R. S. to Kil. III, 1, reads: גוֹבלרן. Pl. גוֹבלרן. Ib.

אַבְּלָן m. (בְּבֵל, v. נְּבְבֵּל) a thick dough-like mass. Ber. 38 בעלמא הוא 'ז it is a mere thick mass (no bread).

m. pl. (v. בְּבְנָאֵ of Gabla, Idumeans. Targ. Ps. LXXXIII, 8 ed. (Var. בְּבָנָאִ, Ms. בִּרְבָּלָה.

גְּבְלִּית v. גִּרְבְּלִית

לְבֶּלְבָאָ ch.=h. בְּבֶלְן. Y. Ab. Zar. II, 41º top לגובלני; Y. Meg. III, 73^d bot. לגוולנית.

לְּבְּרְיָה ל. m.=h. בְּרִיהְה , cheese. Y. Shek. VII, 50° bot. דר' a loaf of cheese. Y. M. Kat. III, 83b bot.—Pl. מּבְרַיִּךְ . Targ. I Sam. XVII, 18. Targ. Jud. V, 25 (cream, h. text הוֹמָאח). Targ. Ps. LV, 22 (h. text הוֹמָאח). Targ. Job XX, 17; XXIX, 6 Ms. (v. בְּרָוֹאֵרָ).

או בפר**ברובכר**, v. גו.

*י. ער בְּבָאֵר, ס. הּוּבְּבָאֵר.

ן ערן, Y. Kil. IX, 32^b, v. בּוֹבערן, end.

אַנְבְּעָהָא f. (גבש) hill, mound.—Pl. גּּוּבְעָּהָא. Targ. Zeph. I, 10 Kimhi (ed. גְּבְעָהָא).

ארְבְּבְתָא אַרְבְּוֹ, אַרְבְּוֹן, אַרְבְּוֹן f. (v. אַרְבָבְוּא) hill (or pit), esp. Gubta, Gabta, name of several places, as ג׳ דארירו, v. אַרִיתוּ &c.

לברות f. (cmp. בֹּבְּי little reservoir, whence tube, channel. Targ. II Esth. I, 3 ג' דכותלא לבי לה בל the tube containing the eye-paint; Ber. 18b בי הוב איל היה בג' דכותשא my tube &c.—Sabb. 90b בי ליה בג' דכותשא one puts it into a bronze tube. Ib.146b ל to insert a tube into the barrel. Hull, 58b בהרא ב' ובי a channel was discovered forming the passage from the second stomach &c. Yeb. 75b בי לעכבת ורע ל the channel for the effusion of semen.

אָרוּגְילְקאּ. ע. גיינִיקא. אַרְגִּלְקאָבּלְקאּבּוֹנְלְקָאּ.

נַנְבֵיר .v. נַנְבָּיָר.

אָבֶּר 1) (sec. r. of אָבֶּר 1) to bind; denom. בְּּרִדּה, fr. which אָבֶּר 2) (denom. of גוֹדָר to form a faction; (b. h. to attack in small bands). Yeb. 13b (ref. to Deut. XIV, 1, v. בְּרַדְּר 1) if lo tithgod'du were meant only in the one sense of 'ye shall form no factions', it would have read בְּרַבְּיִר 1.

בי Hithpol. היְהְגּוֹיְיִד to form bands, factions. Ib. 14º מרינן לא תחגודרי אמרינן לא תחגודרי the law against factions applies only to &c.—Sifré Deut. 96; [Pesik. Zutr. R'eh (p. 43)].

לגר a. גרד a. נגר a. נגר

*אול ה. (כנד) [stretched,] leather bag for wine, milk &c.; which travellers at night stretch like a tent in order to let the cool air strike it, large leather bottle. Sabb. 138a הלוד (Ms. M. הלוד a. O., v. Rabb. D. S. a. I. note) one must not stretch the bag &c. on the Sabbath. Ib.b, v. תובור.

*ארד להוד ch. same. Succ. 48b out of this man's (thy) skin משורכן לרדו (Ms. M. 2 מיורא) we shall make a bottle.

אללא I f. (פרד) 1) partition, wall. Targ. Ps. LXII, 4 (ed. Vien. גוררא; Ms. גודרא, h. text גודר בור Targ. Koh. X, 8 ג' דעלמא the world's fence (morality).—B. Bath. 2ª (explain. מחיצה, Mish. ib. I, 1) it means בלוגחא wall (not מחיצה) division). Ib. 36a מג׳ דערודר ולבר the land outside the fence which is erected to protect the fields from beasts. Sabb. ברן תנורא לגי between the stove and the wall. Taan. 21a ג' רערעא (Ms.M.; Yalk. Deut. 897 אשרתא) a ruinous wall. Koh. R. to X, 7 מריף רישיה אג׳ he knocked his head against the wall. B. Kam. 92^{b} (prov.) קרית חברך ... רמי ל' רבה שדי ביה (Ms. M. ביה גירא רבא לחר, Ms. R. a. Yalk. Ez. 364 החר שרר עילורה) when thou hast called thy neighbor (cautioning him), and he would not answer, push down a big wall and throw it at him (he deserves to suffer).-Pl. with suff. אַנְּדְרָאָא. Targ. Ps. LXXX, 13 (ed. Vien. גּּרְרָרָאָא, Ms. לדררהא, h.text גוררהא, (cmp. גוררהא, banks. Taan. 24 ^{b} ; Yoma 77b ב' דנהר וכ' the hanks of &c. *Gitt. 73a אַגּוּרָאַ רנהר וכ' Ar. (ed. אגידא, v. next w.) on the banks of &c.

 but,) once putup, grows firmer.—*Gitt.73° bought poppy seed, 'בוהר וכה' אגרוא deliverable at the landing of &c.; v. preced.—Y. Meg. I, 71d top גוֹי דרצועהא the seam of the straps (of the phylacteries). V. גּיִרָא.

እግን፤ II pr. n. m. *Gudda*. Ab. Zar. 32^a (Ms. M. እንቱ, v. Rabb. D. S. a. l. note).

אור (אור Yalk. Gen. 55, read אור, v. הוְרָהָה. v. הוְרָהָה.

ארן און, און דין pr. n. m. *Gudgada*, father of R. Johanan. Hag.II, 7; Gitt. V, 5; Yeb. XIV, 2; Eduy. VII, 9. רוחטן ר' נחוטה בן ג' ed. (Ms. M. רוחטן).

*קרֹנְרְיּרָ m. pl. (v. קּב h. a. ch.) good luck, Fortune. Tosef. Sabb. VI(VII), ו לגי ed. Zuck. (Var. גורגרין) th. ed. בערגר לגרגרן he who shaves his head (makes a bald-pate) for good luck (a superstitious practice).

נַדְנֵיוֹת, ע. נַּרְדְנַיְוֹת. ע. נַּרְדְנַיְוֹת.

ערדרערן, ע. און זיין, יא. ערדרערן.

218

תולדן ה. (לאגור, v. אַגוּדְל שׁנְר וֹכּי thumb, great toe. [Cant. R. to II, 4 בּוֹלְל עלר וֹכֹי the child's pointing with his finger (comment.); v., however, preced. w.] Y. Ber. I, 2° top עקב בצר ג' heel touching toe (in walking); Sabb. 62^b (expl. אַדְּלָּרִם, הַלּרָר , וֹלְּרָר , וֹלְרָר , וֹלְרָר , אַרָּרָר. אַר אַר , בּוֹלְרָר , אַרְּלָר. Sabb. 151^b גוּוְדְלָרִם. Sabb. 151^b גוּוְדְלָרִם . Sabb. 151^b גוּוְדְלֵּר

אבריל, ע. ברל m. (ברל א. ע. ברל) the heap, the difference between stricken and heaped measure. Y.Pes. IV, end, 31° [read:] אנא ברושוכנא ג'וב' I will deduct the difference from my dowry, v. רושון:

f. governess or hair-dresser, v. בַּדֶּלֶת.

גירבא, ע. גירבא.

אַדְרָא pr. n. m. *Gudda*. Ab. Zar. 32^b (Ms. M. אַדְּרָא, v. אָדָּרָא II).

يَرِوا ٧٠ الأرْوَا

ארידין f. (גדר) partition; ג' דקני (בh. קנים (בh. קנים אות) a hedge of reeds spreading from a common stem. Erub. 19b (Ms. M. אַּיִּרְיָרִיהָא, pl.; Ar. בגררד' דקני (בגריד', באר. בגררד' בעריר'). Sabb. 50b בגררד' בגררד', Ms. M. בגרירה, corr. (בגריר', Ar. בגרירה) (to put a knife) between the branches of a hedge of reeds. [The vers. of Ar. proves בגריר to be the proper version and בגריר', גריר', גריר', בעריר', בעריר', אורד' בעריר אורד'.

ערבון m. (גרשו the heap, the top over the level of a dry measure. Zeb. 62b ממחק ג׳ סאח as thick as the instrument for striking off the top of a S'ah. Men. IX, 5 (פוף אור בון בין לתוכה (ערבה לתוכה (צרישה לתוכה (צרישה לתוכה (צרישה לתוכה (צרישה לתוכה (צרישה to the measure, i.e. the additional quantity forming the top of other measures, was contained in the Highpriest's measure which was so much larger.

לבי להי להי להי להי להי להי להי להי this refers to heaped measure (dry quantities). Ib. ההוא ג' הילחא הוי that top in dry measures amounts to one third of the entire quantity; Sabb. 35^a.

אלון (Ms. M. אלון בורה), or הנון אלון על (גיון א. Nöld. Mand. Gr. p. 52) an abrupt sound, a subterranean thunder, earthquake, rumbling. Ber. 59° defining ינינית (Mish.IX, 2). Ib. (גלא גר' (Ms. M. לגלא גר') a thunder roared (a rumbling was heard). Ib. יג' עברר it really comes in one rumbling sound after the other.

רבולה, v. אַרַדַּלּר,

אָרֶרְיִרְאָן II m. (בּוּרְאָרָ ; cmp. Syr. פּוּר acerbus P. Sm. 1384, a. h. מִּרְבָּרְ sour and hard berry.—Pl. אּהַרְּכָּר Naz. 34^b מִרֹי ed. (Ar. אָרַהְרָכִּר, undeveloped grapes.—Pes. 25^b גוהרקיד, Ms. M. (ed. גוהרקיד, Ar. לורקיד, Ar. לורקיד, undeveloped olives (used for rubbing the skin in fever).

773, v. 13.

ענאָד, ,בֿרָנאַד, ע. אָנָהָאָד, אָנָרָאַד, אָנָרָאַד.

אַרָּוֹלְיִא, II m. (v. preced.) castrate, cunuch; in gen. servant, guardsman. Targ. I Kings XXII, 9; a. fr. (var. אַרָּאָה, אַנְאָאָה, ער. Sabb. 152° הוורא בּוְרָאָה, פּלָּאָה, ער. Babb. D. S. a. l. note 40; Ar. אָבּוֹאָה, v. Koh. Ar. Compl. s. v. רווא, p. 256 notes).—Pl. אָבוֹרְאָרְרָן. בּרוֹאָר, Targ. II Kings IX, 32.—Meg. 28° (Ms. M. הַּרָאָרִרְּן. בּרוֹאָר, Kidd. 33° שוור בוואר Kidd. 33° שוור בוואר Kidd. 33° שוור בוואר Kidd. 33° שוור בוואר אַרָּרָאָרָן.

ַּוֹרָיָת, v. הַיָּיִאָּ.

יּנְינִינֶעאַ, v. אַנְוֹנְינִעָאַ, אָּנְוּנְיִנְעָאַ, אַ יּנְוּנְיִּעָאַ,

גּוֹבֵרָא, v. גוֹבְרָא.

גוּבְלַנֵא. ע. גורלכדל.

גואלקא v. בוולקא.

אַרָּן, אָבּרָן, constr. (גֿרָן m. (גֿרָן) surface, color; resemblance. Erub. 53b (as specimen of elegant language) מאר בַּנֵּוֹן טלרתך of what color is thy cloak?—Midr. Till. to Ps. XC, end מפני מה [בחר] תכלת מכל ג' why has the blue been preferred to any other color?—Pl. בְּנִינִים, גְנֵינִים... Ber. 6^b. Nidd. 24^b ג' רונן the Mishnah (III, 2 ג' הוכלם) speaks of variegated colors. Num. R. s. 12 מינין הרבה וג' הרבה many qualities and many colors; a.fr.—Trnsf. כָּגוֹךְ (cmp. s. v. כגון שי like, similar to; for example. כגון שי (Chald. כגון ד') for instance if, when. Ps. 119b כג' תמרים וכ' such things as dates, roasted ears &c. Ib. כג' אורדילאי ל e. g. mushrooms for me. B. Mets. 101^a כג' דא צריכא רבה something like this was very necessary to be said. Hull. 84a people like ourselves (in our condition). Y. Ber. I, 3b top כג' אנו שעוסקדן וכ' people like ourselves who are engaged &c. Shebi. VIII, 1; 3. Tosef. ib. IV, 8. Orl. II, 7. B. Kam. 108^a שטען וכ' e.g. if he claims &c. B. Mets. 69^a יב' דארת וכ' if he has &c.; a. v. fr.—Denom. וְּנָהְן to color. Sabb. 140a top the egg is put in לגַנָּאר, (Ar. לגַנָּאר, Ms. M. לגראן, O. ליגרון, only for coloring.

בַּרִרתָּל

יּבּוֹנִי – נְּוֹנְתָּנָא ,נְּיוֹנְתְּן.

לול (b. h., v. לוה) to cut (the way, air), pass, fly.— Hif. הליה to carry across, drive up. Mekh.Yithro, Bahod. s. 5; Tanh. Vayikra 3; Yalk. Lev. 427.

Af. אָבֶרי לחרת מרסיג. Gen. R. s. 10 אָבֶרי לחרת מְּלְינְתּ לחרת מּרְינִתְּל לחרת מרסיג. Gen. R. s. 10 אָבֶרי מְבְּרִינְתְּל מִרְּלְּאָ (carried it across the river; Koh. R. to עָבֶריְאָבי בּעָרְיִאָּר (corr. מְבְּיִרְוּחָרָת וּבְּרִי מִרָּל she carried it over; Lev. R. l. c. אַגריותא (corr. acc.).

אַנָרָנָא v. אַנָרָנָא.

*אַדְאַ m. (זכּה, cmp. אַזָּאַ) chest, money chest. Nidd. 50°a Rashi, v. אַדָּרוָאַ I.

אר הוא איז pr. n. *Goza*, a river or channel in Babylon. Ab. Zar. 39^a יוהר ג' (Ms. M. J.; Succ. 18^a אירון, Ms. M., v. Rabb. D. S. a. l. note).

בון בון castrate, v. בווא II.

ת הווידן m. pl. (גוד) 1) cut wool. Targ. Ezek. XXVII, 24 (Ar. בְּּוִדוֹר, h. text בּוִדֹר, --2) ע. בְּּוִדוֹר, בּוֹרִידִּי,

Sill robber, v. bis.

אוגלה הור ול. או שר הוגלה הוג

וֹלוּנְלֵא I ch. same.— Pl. גּוֹזָלַרָּיא, גּוֹזָלַרִיא, מּוֹזָלַרִיא, Targ. Cant.

IV, 1. Targ. Y. II Deut. XXXII, 11. Targ. Ps. LXXXIV, 4; a. e.—Y. B. Mets. I, 8a top. Pes. 119b; a. e.

אַלוּן אוֹן II m. (גזל) robber. Pl. הוֹיְלָרן, Targ. Y. II Gen. VI, 11.

ַלְּוֹלְלָן, v. וּבּוֹלֶלָן.

אני אינים אינים מין מין מין אינים מין און אינים און היינים אינים און אינים אינים איני

תור) m. (גור) circumciser, surgeon. Y. Sab. XIX, beg., 16^d; Bab. ib. 130^b ר יהודה הג' R. J. the surgeon. [Cmp. בְּוֹרְרָהְ

ינְּזוֹרָר .ע. לְּוֹלְלָרָיָא.

אָסְרְרָהָא, v. אָהַרְרָהָא

וֹרְחָא, אִּרְחָא, v. הַרְּאָ, אָּרָחָא.

אָבְּקְיֹקְאָ m. (בּוֹדְן) laughter, sneer. Targ. Prov. XIV, 13 (h. text בְּיִר). Targ. Ps. LXXIX, 4 (ed. Vien. יוֹג, Ms. יִגְּי; h. text סְלְּסִף).

גומה, דומה, גומר הומי, v. הפָּג, read ngia, v. הפָּגָ.

שלים (b. h.; cmp. אַ) crowd, people, nation; pl. ביוֹם gentiles, fr. which אוֹם ביוֹם סי ביוֹם עלבוֹים, gentile, idolator. Tosef. Ab. Zar. III, 4 sq.; Y. ib. IV, 41° top contrad. to כורים (Bab. ib. 29° ביוֹם); a.v.fr.—Pl. ביוֹם, אוֹיִם, אוֹיִם, אוֹיִם, אוֹיִם, אוֹיִם, עלבוֹים, עלבוֹים (Bab. ib. 29° ביוֹם); a.v.fr.—Pl. עלבוים, Mish. אוֹיִם indiscriminately); a.v.fr.—Fem. עלבוים מחלבוים indiscriminately); a.v.fr.—Fem. אוֹיְם מוֹיִם מוֹים indiscriminately); a.v.fr.—Fem. אוֹיְם מוֹים indiscriminately); a.v. fr.—Fem. אוֹיְם מוֹים indiscriminately); a.v. הוֹים מוֹים indiscriminately); a.v. הוֹים מוֹים indiscriminately); a.v. אוֹים מוֹים indiscriminately); a.v. ווֹים מוֹים indiscriminately); a.v. ווֹים מוֹים indiscriminately); a.r.—Pl. אוֹים אוֹים indiscriminately); a.fr.—Pl. אוֹים אוֹים וֹים וֹים אוֹים א

אַנֹרָא, v. יּנְוֹנָאנֹא, v. יּנְוֹנָאנֹא

אָּוְרְיִרָּאָא. v. אָּוָרְיִּאָּ

אָלָר, Targ. Prov. XVI, 30 some ed., read אָנָים, v. בַּּוָם, v. בַּּוָם,